

Passend Onderwijs Friesland

Ondersteuningsplan 2022-2026

Datum 13-04-2022

Inhoudsopgave

Voorwoord	3	7. Passend arrangeren	21
1. Het ondersteuningsplan	4	7.1 Naar inclusiever onderwijs	21
1.1 Status en functie van het ondersteuningsplan	5	7.2 Start op school	21
1.2 Samenhang met andere documenten	5	7.3 Basisondersteuning	23
2. Missie, visie en uitgangspunten	6	7.4 Het schoolondersteuningsprofiel	24
2.1 Missie	6	8. Toelaatbaarheidsverklaring speciaal (basis) onderwijs	26
2.2 Visie	6	8.1 Aanvragen toelaatbaarheidsverklaring	26
3. Bestuurlijke structuur en organisatie	8	8.2 Procedure beoordeling toelaatbaarheid	27
3.1 Organisatie	8	8.3 Afgifte toelaatbaarheidsverklaring	27
3.2 Medezeggenschap, arbitrage en geschillen	8	8.4 Overige taken samenwerkingsverband	28
4. Terugblik en evaluatie	10	8.5 Procedure plaatsing van leerlingen na afgifte toelaatbaarheidsverklaring	29
5. Samen met scholen, ouders en leerlingen	12	9. Kwaliteitszorg	30
5.1 Samenwerking driehoek tussen ouders, school en leerling	12	10. Verdeling van middelen en begroting	32
5.2 Steunpunt voor ouders, school, leerplichtambtenaar en wijk/gebiedsteam	13	10.1 Uitgangspunten verdeling van middelen	32
5.3 Wegwijzer bij problemen	13	10.2 Verantwoording middelen	33
5.4 Gegevens leerlingen	13	10.3 Begroting	33
6. Verbinding onderwijs en zorg (samenwerking met gemeenten)	14	Bijlagen:	35
6.1 Landelijke, provinciale en regionale samenwerking Onderwijs en Zorg	14	Bijlage 1: Kwaliteitscyclus, overzicht doelen en activiteitenplanning	36
6.2 Samenwerking onderwijs en zorg binnen casuïstiek	15	Bijlage 2: Meerjarenbegroting	48
6.3 Aanpak (dreigende) thuiszittende leerlingen	15	Bijlage 3: Bouwstenen inzet en verdeling ondersteuningsmiddelen	49
6.4 Dekkend aanbod voor (hoog) begaafde leerlingen	19	Bijlage 4: Procesafspraken onderwijs - zorgarrangementen Friesland	50
6.5 Leerlingenvervoer	20	Bijlage 5: Verdeling verantwoordelijkheden jeugdwet en onderwijswet	52
6.6 Samenwerking met samenwerkingsverbanden VO	20	Bijlage 6: Routekaart (hoog)begaafde kinderen	54
6.7 Samenwerking met de opleidingsinstituten	20		

Voorwoord

Voor u ligt het derde ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Primair Onderwijs Friesland 21.01. Dit ondersteuningsplan loopt van 1 augustus 2022 tot en met 31 juli 2026. Het laat zien hoe passend onderwijs in onze regio, het primair onderwijs in de provincie Friesland, vorm en inhoud krijgt.

Vanaf de start van Passend Onderwijs ligt de nadruk op het werken met een nieuw kader en het bieden van passend onderwijs aan alle leerlingen. Niet langer is de beperking of stoornis van een leerling leidend, maar is zijn of haar ondersteuningsbehoefte het uitgangspunt. Scholen en schoolbesturen werken met ontwikkelingsperspectiefplannen om de specifieke onderwijsbehoefte van een leerling vast te stellen en daar een adequaat handelingsdeel aan te verbinden. De samenwerking met de gemeenten krijgt steeds beter vorm. Met dit ondersteuningsplan brengen wij hier verdere verbeteringen in aan.

Na de invoering van passend onderwijs is er op landelijk niveau een uitgebreide evaluatie van passend onderwijs uitgevoerd. Het eindrapport van de landelijke evaluatie passend onderwijs is in 2020 verschenen. Op basis van die evaluatie heeft het ministerie van OCW een verbeteraanpak passend onderwijs beschreven die is aangenomen door de Tweede Kamer. In de verbeteraanpak zijn 25 verbeterpunten geformuleerd. Voor zover van

toepassing voor ons samenwerkingsverband zijn de verbeterpunten verwerkt in dit ondersteuningsplan. Daarnaast is voor de verdere doorontwikkeling van passend onderwijs in Friesland gebruik gemaakt van de gegevens uit ons eigen kwaliteitsbeleid. Hierbij gaat het om de uitkomsten van panelgesprekken die gevoerd zijn met verschillende groepen belanghebbenden, de uitkomsten uit de jaarlijkse monitor voor schoolbesturen en de uitkomsten van verschillende specifieke evaluaties.

Het ondersteuningsplan is een wettelijk verplicht document en het wettelijk kader van passend onderwijs dient als basis voor dit document. Voor de komende periode ligt de nadruk op verdere verbetering van de ondersteuning op de scholen, versterken van de samenwerking tussen scholen, met gemeenten en andere partners en het verstevigen van het ondersteuningsaanbod voor leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte en leerlingen die niet naar school gaan. Een belangrijk doel in deze ondersteuningsplanperiode is dat de focus meer komt te liggen op het aanbieden van Passend Onderwijs op de reguliere basisscholen. We noemen dit inclusiever onderwijs. Inclusiever onderwijs is geen korte termijn doel en vraagt van de scholen meer expertise en meer ruimte voor maatwerk op de scholen. Hiervoor ontwikkelen wij samen met de schoolbesturen en scholen een meerjarig stappenplan om inclusiever

onderwijs aan te kunnen bieden op de reguliere basisscholen.

Het ondersteuningsplan beschrijft de afspraken die het samenwerkingsverband maakt met de aangesloten schoolbesturen en met de gemeenten in het gebied van het samenwerkingsverband. Het gaat in op de keuzes die gemaakt zijn, de taken en verantwoordelijkheden van het samenwerkingsverband en de schoolbesturen en het financiële kader. In het hoofdstuk visie en missie van het samenwerkingsverband zijn de speerpunten op hoofdlijnen geformuleerd. In de hoofdstukken die daarna volgen worden de speerpunten nader uitgewerkt.

Het ondersteuningsplan is geschreven voor de komende vier jaar. In die vier jaar staat passend onderwijs niet stil. Passend onderwijs blijft zich ontwikkelen. Het samenwerkingsverband zal met de schoolbesturen zich blijven inzetten om leerlingen in het primair onderwijs in de provincie Friesland passend onderwijs te bieden. Over dit ondersteuningsplan is Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) gevoerd met alle gemeenten in Friesland. De ondersteuningsplanraad heeft ingestemd met dit ondersteuningsplan.

1. Het ondersteuningsplan

1.1 Status en functie van het ondersteuningsplan

Het ondersteuningsplan is een wettelijk verplicht document dat minimaal eens in de 4 jaar wordt vastgesteld door het bestuur van het samenwerkingsverband. Het ondersteuningsplan beschrijft hoe de scholen binnen het samenwerkingsverband voor elke leerling passend onderwijs realiseren.

Voorafgaand aan de vaststelling van het ondersteuningsplan door het bestuur van het samenwerkingsverband heeft het plan de instemming van de Ondersteuningsplanraad en is er Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) gevoerd met de betrokken gemeenten in het gebied van het samenwerkingsverband. Naast deze wettelijke lijn is het gebruikelijk in ons samenwerkingsverband dat de aangesloten schoolbesturen, voorafgaand aan de vaststelling, gehoord worden over het ondersteuningsplan. Concreet houdt dit in dat schoolbesturen de gelegenheid krijgen om hun zienswijze op de consultatieversie van het ondersteuningsplan in te dienen bij het bestuur van het samenwerkingsverband.

Het ondersteuningsplan bevat – op grond van de wetgeving – het volgende:

- 1** Het niveau van basisondersteuning voor alle scholen. (Hoofdstuk 7)
- 2** De manier waarop het samenwerkingsverband een samenhangend geheel van voorzieningen voor extra ondersteuning binnen en tussen de scholen organiseert. (Hoofdstuk 6, 7, 8).
- 3** De afspraken over de verdeling, besteding en toewijzing van de middelen en voorzieningen voor extra ondersteuning van leerlingen en voor de inrichting van een adequate ondersteuningsstructuur in de scholen en op schoolbestuurlijk niveau. (Hoofdstuk 10).
- 4** De afspraken voor de afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen en voor de plaatsing van leerlingen op het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Vanaf hier vermeld als SBO en SO. (Hoofdstuk 8)
- 5** De manier waarop het samenwerkingsverband ouders en scholen informatie verstrekt over de voorzieningen en mogelijkheden voor ondersteuning. (Hoofdstuk 5)
- 6** Afspraken over de afstemming en samenwerking met gemeenten. (Hoofdstuk 6)
- 7** De samenwerking met andere externe partijen, zoals de gemeenten en samenwerkingsverbanden voor voortgezet onderwijs (Hoofdstuk 6)

In tijd ziet de procedure tot vaststelling van het ondersteuningsplan er als volgt uit:

Oktober 2021	Bespreken eerste concept ondersteuningsplan in het bestuur van het samenwerkingsverband.
Vanaf november 2021	Voorleggen concept ondersteuningsplan aan de schoolbesturen en (regio's van) gemeenten en indienen zienswijzen door schoolbesturen tot uiterlijk 1 januari 2022. Vorbereidend OOGO met de gemeenten in Friesland, samen met de samenwerkingsverbanden voor voortgezet onderwijs in Friesland.
Januari 2022	Reactie bestuur samenwerkingsverband op ingediende zienswijzen schoolbesturen en (regio's van) gemeenten.
1 februari 2022	Voorleggen voor bespreking ondersteuningsplan aan de Ondersteuningsplanraad.
Maart 2022	OOGO met gemeenten in de drie regio's van de samenwerkingsverbanden VO in Friesland.
Voor 15 maart 2022	Eventuele wijzigingen verwerken als gevolg van zienswijzen gemeenten en Ondersteuningsplanraad.
Voor 31 maart 2022	Instemming door de Ondersteuningsplanraad.
Uiterlijk 30 april 2022	Vaststellen ondersteuningsplan en verzenden naar de Inspectie van het onderwijs.

2. Samenhang met andere documenten

Besturen (en de scholen) zijn verantwoordelijk voor de zorgplicht. Het ondersteuningsplan geldt als een basisdocument voor besturen en scholen. Scholen kunnen in hun documenten, zoals schoolplan, schoolgids en schoolondersteuningsprofiel verwijzen naar dit document. Schoolbesturen kunnen ditzelfde doen in hun beleidsplannen.

In het jaarverslag van het samenwerkingsverband legt het bestuur van het samenwerkingsverband verantwoording af over het gevoerde beleid.

Dit document is de -strategische- formulering van het beleid van het samenwerkingsverband. Het operationaliseren van de gestelde doelen vindt plaats in de interne jaarwerkplannen die het samenwerkingsverband jaarlijks vaststelt.

2. Missie, visie en uitgangspunten

2.1 Missie

“Succesvol onderwijs voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte”.

Passend onderwijs geeft iedere leerling met een extra ondersteuningsbehoefte de kans op onderwijs en een ondersteuningsarrangement dat aansluit op de onderwijs- en ontwikkelbehoefte van de leerling. Het onderwijs is zo thuisnabij en regulier mogelijk. We spreken hierbij over inclusiever onderwijs. Dit impliceert voor het samenwerkingsverband, de aangesloten schoolbesturen en scholen dat:

- Iedere leerling recht heeft op onderwijs van goede kwaliteit en zoveel mogelijk in de eigen leefomgeving met onderwijs dat aansluit bij zijn (of haar) onderwijsbehoeften;
- de basis bij de scholen en de schoolbesturen ligt. Het onderwijs krijgt vorm in de klas door de leerkracht en in partnerschap met ouders.
- passend onderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van scholen, ouders, besturen en het samenwerkingsverband.

Het partnerschap met leerlingen en de zienswijze van leerlingen op hun eigen ontwikkeling is hierbij een ontwikkelpunt in deze planperiode.

Speerpunten

Onderwijs vindt plaats op de scholen en in de klas en dit is de verantwoordelijkheid van de school en het schoolbestuur. Om het bovenstaande te realiseren stelt het samenwerkingsverband de schoolbesturen in staat om:

- de extra onderwijsondersteuning naast de basisondersteuning op een reguliere school te realiseren;
- indien het ondersteuningsaanbod in een reguliere school ontoereikend is voor de onderwijsbehoefte van de betreffende leerling te voorzien in een benodigde extra onderwijsbehoefte in het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs voor cluster 3 en 4;
- thuiszitters te voorkomen dan wel succesvol te laten terugkeren in het onderwijs;
- een dekkend en passend aanbod voor alle leerlingen in Friesland te bieden.

Dit zijn dan ook de speerpunten van de komende planperiode. Een uitwerking van de speerpunten en doelen is opgenomen in bijlage 1.

Het samenwerkingsverband biedt een dekkend netwerk voor passend onderwijs en zorgt voor afstemming tussen het basisonderwijs en het speciaal (basis)onderwijs. Alle leerlingen in Friesland die in aanmerking komen voor extra ondersteuning en/of een toelaatbaarheidsverklaring voor speciaal basisonderwijs en voor speciaal onderwijs, hebben recht op passende onderwijsondersteuning.

2.2 Visie

De sturingsfilosofie van het samenwerkingsverband is te omvatten in het statement:

‘Centraal waar het moet, decentraal waar het kan’.

De ontwikkelings- en ondersteuningsbehoeften van de leerling staat steeds centraal. Met ondersteuning die optimaal is aangepast aan wat leerlingen nodig hebben om gezond, veilig en succesvol te kunnen opgroeien. Dit doen we handelingsgericht en in nauwe samenwerking en afstemming met de ouders.

Het bestuur van het samenwerkingsverband heeft vertrouwen in de deskundigheid van de aangesloten schoolbesturen en scholen. Het eigenaarschap, dat wil zeggen: de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid voor het aanbieden en geven van passend onderwijs ligt zoveel mogelijk bij de schoolbesturen en de scholen. Dit houdt in dat alle schoolbesturen in Friesland de gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen voor:

- goede basisondersteuning en extra onderwijsondersteuning op de scholen.
- speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs voor die leerlingen die dit echt nodig hebben.

Het leveren van basisondersteuning is een minimumverplichting voor de schoolbesturen. De extra ondersteuning die wordt geboden ligt in uitvoering bij de schoolbesturen en de scholen. De schoolbesturen zijn primair verantwoordelijk voor het leveren van passend onderwijs aan iedere leerling die bij de school wordt aangemeld (zorgplicht). Het is de gezamenlijke opdracht van de schoolbesturen om voor ieder kind een passende plek te vinden. Daarvoor zoeken de scholen en schoolbesturen de samenwerking met elkaar. Sommige leerlingen hebben meer nodig dan onderwijs. Samen met (keten)partners – waaronder gemeenten – geven we dit vorm en inhoud.

De rol van het samenwerkingsverband

Het samenwerkingsverband speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van passend onderwijs, die dienstverlenend is aan scholen en ouders:

- Het samenwerkingsverband adviseert ouders en scholen over passend onderwijs in alle facetten
- Het samenwerkingsverband zorgt voor een samenhangend stelsel van speciale voorzieningen, het dekkend aanbod
- Het samenwerkingsverband organiseert het proces van toelaatbaar verklaren van leerlingen in en naar het speciaal (basis)onderwijs
- Het samenwerkingsverband werkt actief samen met scholen en gemeenten om thuiszittende leerlingen te voorzien van onderwijsperspectief en/of zorgperspectief

Het samenwerkingsverband hanteert de wetgeving en het referentiekader passend onderwijs als maatstaf voor het handelen. Een belangrijke voorwaarde is dat het samenwerkingsverband voldoet aan de wet en daarover verantwoording aflegt aan de Inspectie van het onderwijs, ministerie van OCW, aangesloten schoolbesturen en ouders. Het samenwerkingsverband houdt via gedegen monitoring zicht op de uitvoering van de wettelijke taken en het effect van de geboden ondersteuning. Het beleid als het gaat om ondersteuning ter bevordering van de beheersing van de Nederlandse taal, valt buiten de taakstelling van passend onderwijs en het samenwerkingsverband.

3. Bestuurlijke structuur en organisatie

Het samenwerkingsverband is een stichting waarbij alle schoolbesturen voor primair onderwijs in de provincie Friesland zijn aangesloten. Het samenwerkingsverband kent een overzichtelijke, herkenbare en wendbare organisatie.

Binnen de stichting wordt een viertal organen onderscheiden:

- 1 Raad van toezicht
- 2 De directeur-bestuurder
- 3 De ondersteuningsplanraad (OPR)
- 4 De medezeggenschapsraad van het SWV

In 2019 en 2020 zijn de statuten van de stichting aangepast en is er een vernieuwd bestuurs- en managementstatuut en toezichtkader opgesteld. Het bestuur stelt zich toezichthoudend op. De directie fungeert als dagelijks bestuurder van het samenwerkingsverband. Het voornemen van het stichtingsbestuur is om de governancestructuur verder aan te scherpen. Dit houdt in dat voor de inwerkingtreding van het nieuwe ondersteuningsplan een besluit zal worden genomen over de scheiding tussen bestuur en toezicht.

Binnen het toezicht op het samenwerkingsverband is rekening gehouden met de invloed van het maatschappelijk middenveld op het beleid van het samenwerkingsverband. Hiervoor is een

onafhankelijk lid aangesteld, die wordt voorgedragen door de ondersteuningsplanraad, op basis van een door het bestuur opgestelde profielschets. De ondersteuningsplanraad heeft ingestemd met de profielschets.

3.1 Organisatie

De directeur-bestuurder heeft als taak de doelen en de functies van het samenwerkingsverband te realiseren in samenwerking met de afzonderlijke schoolbesturen, de scholen en de ketenpartners. Dat doet zij binnen de kaders van de statuten, vanuit het bestuursstatuut en vanuit het toezichtkader.

Het samenwerkingsverband werkt met een efficiënte en flexibele organisatie die zich richt op de wettelijke taken en functies van het samenwerkingsverband. De functies zijn beschreven en extern gewaardeerd en opgenomen in het functiehuis van het samenwerkingsverband. Binnen het samenwerkingsverband worden de volgende functies en taken onderscheiden:

- Directeur-bestuurder
- Secretaresse
- Onderwijsadviseurs
- Beleidsadviseur
- Commissie van Advies

Schoolbesturen:

De bevoegdheden en verantwoordelijkheden voor passend onderwijs liggen zoveel mogelijk bij de scholen en schoolbesturen. Dat betekent onder andere dat zij zorgen voor het bieden van begeleiding en onderzoek/observaties voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. In het kader van de uitvoering van passend onderwijs hebben meerdere schoolbesturen in het samenwerkingsverband afspraken met elkaar gemaakt over de inzet van personeel ten behoeve van passend onderwijs om leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte te begeleiden in het onderwijsleerproces. De regie bij casuïstiek ligt altijd bij de school van inschrijving.

3.2 Medezeggenschap, arbitrage en geschillen

Binnen het samenwerkingsverband en de aangesloten schoolbesturen en scholen functioneren vier organen voor medezeggenschap:

Medezeggenschapsraden scholen

De medezeggenschapsraad van elke school binnen het samenwerkingsverband heeft een adviesbevoegdheid ten aanzien van het schoolondersteuningsprofiel van de eigen school en heeft instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de schoolbegroting. Daarmee heeft de MR zeggenschap over de begroting en de inzet van middelen voor passend onderwijs in de school.

De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad

De GMR heeft instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de begroting van het schoolbestuur en daarmee ook zeggenschap over de besteding van de middelen die het schoolbestuur ontvangt van het samenwerkingsverband.

Ondersteuningsplanraad

De ondersteuningsplanraad (OPR) heeft instemmingsrecht ten aanzien van de vaststelling en wijziging van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Daarnaast heeft de ondersteuningsplanraad instemmingsrecht op de hoofdlijnen van de begroting. De ondersteuningsplanraad heeft een reglement en een statuut dat is vastgesteld door het bestuur van het samenwerkingsverband.

De medezeggenschapsraad personeel samenwerkingsverband.

De MR-p is het medezeggenschapsorgaan dat gevormd wordt door het personeel van het samenwerkingsverband. De MR-p heeft onder andere instemmingsrecht op de formatie van het personeel dat werkzaam is binnen het samenwerkingsverband.

Arbitrage

Een schoolbestuur dat zich ernstig aangetast voelt in zijn belang kan zich wenden tot arbitrage. Bij geschillen binnen het samenwerkingsverband (binnen het bestuur of tussen het bestuur en een of meer aangeslotenen schoolbesturen) zullen de partijen trachten het geschil in eerste instantie op te lossen met behulp van overleg of mediation. Als dit niet leidt tot een bevredigend resultaat heeft elke partij het

recht om het geschil voor te leggen aan de landelijke arbitragecommissie samenwerkingsverbanden waarbij het samenwerkingsverband is aangesloten. De benadeelde partij kan zich binnen zes weken na een door of namens het bestuur genomen besluit wenden tot deze arbitragevoorziening. De commissie hoort partijen en oordeelt of het samenwerkingsverband in redelijkheid het besluit heeft genomen. De uitspraak van de geschillencommissie is bindend voor alle partijen.

Doelen voor de komende beleidsperiode:

Het governancemodel van het samenwerkingsverband aanpassen op basis van interne evaluatie tussen bestuur en directie. Uitgangspunt hiervoor is de door de sector opgestelde handreiking governance voor samenwerkingsverbanden. Uitgangspunt is dat de aanscherping van de governancestructuur is gerealiseerd voor de inwerkingtreding van dit ondersteuningsplan.

4. Terugblik en evaluatie

Deze terugblik is gebaseerd op de monitor passend onderwijs die jaarlijks is afgenomen van 2014 tot en met 2020, de evaluatie in het kader van kwaliteitszorg die heeft plaatsgevonden met verschillende groepen stakeholders in 2019 en de input die is gevraagd aan schoolbestuurders in 2021. Daarnaast is gebruik gemaakt van kamerbrieven en voorstellen van de minister van basis- en voortgezet onderwijs en media, die betrekking hebben op de landelijke verbeteraanpak Passend Onderwijs.

Wat gaat goed?

Omgaan met zorgplicht

In de afgelopen planperiode 2018-2022 hebben de scholen het schoolondersteuningsprofiel opnieuw beschreven. De profielen weerspiegelen beter wat scholen kunnen bieden aan extra ondersteuning op de eigen scholen. De scholen in Friesland zijn beter op de hoogte van de werking van de zorgplicht en de verantwoordelijkheden die zij daarbij hebben. Dat voorkomt dat leerlingen tussen wal en schip vallen.

Gebruik maken van expertise

De scholen maken gebruik van de expertise die binnen het samenwerkingsverband aanwezig is. De inzet van de onderwijsadviseurs heeft ervoor gezorgd dat leerlingen, die thuiszitten of anderszins risico leerling zijn, beter in beeld zijn en ook niet meer uit beeld verdwijnen. Dat heeft concreet

geleid tot meer -thuiszittende- leerlingen die weer onderwijsperspectief hebben gekregen.

Thuiszitters

Het aantal thuiszitters in het primair onderwijs is relatief laag. Samen met de samenwerkingsverbanden voor voortgezet onderwijs zijn er afspraken gemaakt met de gemeenten om thuiszittende leerlingen terug te leiden naar het onderwijs en thuiszittende leerlingen te voorkomen. Er is een provinciaal thuiszittersprotocol dat met enige regelmaat wordt geëvalueerd en bijgesteld. Recent is het aantal thuiszitters wel toegenomen, mede als gevolg van de coronapandemie. Continue monitoring van thuiszitters en inzet op onderwijsdeelname blijft een belangrijk aandachtspunt.

Toelating tot SBO en SO

Het proces van toelaatbaar verklaren voor het speciaal (basis)onderwijs heeft in de afgelopen planperiode een verbeterslag doorgemaakt. Door het invoeren van het systeem GRIPPA is de privacy van de leerlingen geborgd, maar is er ook beter zicht op de aangemelde leerlingen. Hierdoor wordt voor nagenoeg alle leerlingen binnen de geldende termijn een besluit genomen over de toelaatbaarheid. Uitvoering wettelijke taken De organisatie van het samenwerkingsverband is inmiddels goed toegerust op de uitvoering van de wettelijke taken. Dit geldt zowel qua inhoudelijke expertise als qua omvang van het personeel. Het samenwerkingsverband is een efficiënte en wendbare organisatie.

Financiën en control

Ook op financieel gebied is de organisatie in control. Het samenwerkingsverband kent een relatief laag weerstandsvermogen om fluctuaties in de bekostiging op te kunnen vangen en de aangesloten schoolbesturen verantwoorden de uitgaven die zijn doen aan Passend Onderwijs via een monitor. Samenwerkingsverbanden hebben te maken met een landelijke norm voor de publieke reserve. Het samenwerkingsverband zit op 31-12-2020 ruimschoots onder deze norm.

Wat kan er beter?

Niet gerealiseerde doelen in de planperiode 2018-2022

In de vorige planperiode is veel gerealiseerd. Ondanks de coronapandemie bleken veel beleidsdoelstellingen te realiseren. Dit geldt niet voor het projectplan voor de subsidie hoogbegaafdheid. Hier is als gevolg van de coronapandemie vertraging opgelopen in de planvorming. Ook het geplande congres over hoogbegaafdheid heeft geen doorgang kunnen vinden.

Een ander doel was het organiseren van informatiebijeenkomsten voor thema's binnen passend onderwijs. De informatiebijeenkomsten over de aansluiting onderwijs en zorg zijn doorgegaan, maar de geplande bijeenkomsten rondom complexe casuïstiek zijn, op één bijeenkomst na, niet doorgegaan.

Voor zowel het te plannen congres hoogbegaafdheid, als de casuïstiekbijeenkomsten geldt dat ze worden meegenomen naar de planperiode.

Vanuit landelijke ontwikkelingen

Passend Onderwijs is op landelijk niveau uitgebreid geëvalueerd. Dat heeft geleid tot een verbeteraanpak Passend Onderwijs, die door de minister van onderwijs in november 2020 is gepresenteerd in de Tweede Kamer. De verbeteraanpak is door de Tweede Kamer aangenomen. Dat betekent dat het samenwerkingsverband PO Friesland geconfronteerd zal worden met de gevolgen van deze verbeteraanpak. Het gaat hierbij onder andere om een landelijke norm voor basisondersteuning, doorzettingsmacht, inclusiever onderwijs, een betere samenwerking met de gemeenten in het samenwerkingsverband en meer ruimte voor de stem van ouders en leerlingen. In dit ondersteuningsplan zal waar dat kan al gepreludeerd worden op landelijke verbeteraanpak Passend Onderwijs.

Specifiek wordt hier één onderwerp benoemd: inclusiever onderwijs. Dit is één van de verbeterpunten die door de minister van onderwijs is gepresenteerd. Mede op advies van De Onderwijsraad. Hoewel het uitgangspunt van het samenwerkingsverband altijd is geweest dat leerlingen zoveel mogelijk onderwijs kunnen volgen op de eigen basisschool is er tegelijkertijd ook een sterke focus geweest op de best passende plek voor de leerling. Hoewel dat laatste in principe geen tegenstrijdige beweging hoeft te zijn, heeft dit wel geleid tot een stijging van de deelname van leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs.

In Friesland

In de afgelopen drie schooljaren is het aantal leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs in Friesland gestegen. Na jarenlange sterke daling van het aantal leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs, is het aantal leerlingen in het speciaal (basis)onderwijs weer op het niveau van 2014. In de landelijke verbeteraanpak passend onderwijs is beschreven dat de stijging van het aantal leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs een landelijk beeld is. In de landelijke verbeteraanpak passend onderwijs is daarbij gesteld dat er een beweging naar inclusiever onderwijs gemaakt moet worden. Leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte kennen kansrijkere schoolloopbanen dan leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs, blijkt ook uit de landelijke evaluatie passend onderwijs. Als samenwerkingsverband sluiten wij aan bij de beweging naar inclusiever onderwijs. Dat houdt niet in dat wij tegen gespecialiseerd onderwijs zijn. Integendeel, wij zien kansen om in Friesland inclusiever onderwijs aan te bieden in samenwerking met het gespecialiseerd onderwijs. Daarbij is inclusiever onderwijs geen beweging die in één planperiode te realiseren valt. De Onderwijsraad adviseert om die reden dan ook om de looptijd van de beweging naar inclusiever onderwijs minstens tot 2035 te laten duren. Voor ons samenwerkingsverband leidt dit voor deze planperiode tot het volgende:

Doelen voor de komende beleidsperiode:

In deze planperiode zal een provinciale werkgroep inclusiever onderwijs worden opgericht. Hierin zitten vertegenwoordigers van het samenwerkingsverband en onderwijsinhoudelijk betrokkenen van de schoolbesturen. De opdracht van de werkgroep is om te komen tot:

- 1** een gemeenschappelijke definitie van inclusiever onderwijs;
- 2** een gezamenlijk referentiekader inclusiever onderwijs; passend bij wat werkt voor Friesland.
- 3** te bereiken doelen voor inclusiever onderwijs in Friesland.

Vanuit de vorige planperiode worden de volgende doelen meegenomen naar dit ondersteuningsplan:

- vergroten van kennis en expertise over hoogbegaafdheid: het congres hoogbegaafdheid wordt georganiseerd in deze planperiode.
- de geplande casuïstiekbijeenkomsten vinden plaats in deze planperiode.

5. Samen met scholen, ouders en leerlingen

Passend onderwijs gaat om het onderwijs dat een leerling nodig heeft, passend bij de onderwijsbehoefte van een leerling. Dit onderwijs krijgt vorm op school in nauwe samenwerking met ouders en de leerling. De goed functionerende driehoek school, ouders, leerling is een essentiële voorwaarde om goed onderwijs voor elke leerling mogelijk te maken. Het samenwerkingsverband beschikt al over een steunpunt voor ouders en scholen. In deze ondersteuningsplanperiode zal ook worden onderzocht hoe de volgende doelen kunnen worden gerealiseerd. Hierbij is ook gebruik gemaakt van de leidraad "Samen bouwen aan ouder- en jeugdsteunpunten" die op landelijk niveau is ontwikkeld in het kader van de verbeteraanpak passend onderwijs.

In de afgelopen planperiode heeft het samenwerkingsverband de steunpuntfunctie versterkt door de inzet van meer onderwijsadviseurs. Dit voorzag in een behoefte die kenbaar werd gemaakt, door zowel scholen als ouders bij de evaluatie van het eerste ondersteuningsplan.

Uit de landelijke evaluatie passend onderwijs blijkt dat scholen over het algemeen tevreden zijn over passend onderwijs. Wel geven leerkrachten aan dat ze nog veel bureaucratie ervaren. Ook de meeste ouders

zijn gematigd tevreden over passend onderwijs. Een kleine groep ouders is echter buitengewoon ontevreden. Bovenstaande heeft er mede toe geleid dat er in de landelijke verbeteraanpak passend onderwijs aandacht is voor de positie van ouders, van leerlingen en van leraren op de scholen.

Voor deze planperiode leidt dit tot de volgende doelen:

- Het steunpunt voor ouders, scholen, leerplichtambtenaren en medewerkers van de wijk- en gebiedsteams is versterkt.

Concrete acties:

- het blijven organiseren van informatiebijeenkomsten over thema's binnen passend onderwijs
- het organiseren van hoorrecht van leerlingen in het primair onderwijs
- continueren van panelgesprekken met ouders en leerkrachten

De landelijke leidraad "Samen bouwen aan ouder- en jeugdsteunpunten", zal worden gebruikt bij de uitwerking van deze doelen.

5.1 Samenwerking driehoek tussen ouders, school en leerling

School, ouders en de leerling hebben elkaar nodig bij het vormgeven van passend onderwijs. De betrokkenheid vanuit de thuissituatie levert een bijdrage aan het succes op school. Ouders en school zijn gelijkwaardige partners in het kiezen en vormgeven van een passend onderwijsaanbod. De samenwerking met zowel de ouders als de leerling vindt primair op school plaats. Het samenwerkingsverband verwacht van aangesloten schoolbesturen dat ze handelen vanuit gelijkwaardig partnerschap en actief investeren in de relatie en samenwerking met ouders en leerling. Ouders en leerling worden door school goed geïnformeerd en actief betrokken bij het hele besluitvormingsproces en de totstandkoming van oplossingen.

School, ouders en leerling hebben daarbij ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid. Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding en het welbevinden van hun kind. School is verantwoordelijk voor goed onderwijs aan hun leerlingen. De school van aanmelding/inschrijving heeft zorgplicht en is verantwoordelijk voor passende ondersteuning. Deze verantwoordelijkheid vult de school zorgvuldig en in nauwe afstemming met de ouders en leerling in. De extra ondersteuning wordt door school ingevuld en vastgelegd in het ontwikkelingsperspectief, hierover wordt regelmatig overleg met ouders gevoerd.

Hierbij worden doelen afgestemd met zowel de leerling als ouders. Over het ontwikkelingsperspectief is overeenstemming tussen school en ouders. Op het handelingsdeel is instemming van ouders nodig. Bij verwijzing naar SBO of SO heeft naast de onderbouwing van school, ook de zienswijze van de ouders een prominente plek.

5.2 Steunpunt voor ouders, school, leerplichtambtenaar en wijk/gebiedsteam

Voor die situaties waarbij ouders en/of school vragen hebben of gezamenlijk niet komen tot de passende ondersteuning van een leerling, heeft het samenwerkingsverband een steunpunt. Het steunpunt wordt gevormd door de onderwijsadviseurs en de secretaresse van het samenwerkingsverband. De secretaresse van het samenwerkingsverband is het eerste aanspreekpunt voor ouders en school. Ouders, school en andere betrokkenen kunnen het steunpunt raadplegen met o.a. vragen over de ondersteuningsmogelijkheden van een leerling op de basisschool, de route naar het speciaal (basis)onderwijs, het proces van aanvragen toelaatbaarheidsverklaring of de mogelijkheden van specifieke zorg of deskundigheid door derden. Het steunpunt biedt ouders, school en andere betrokkenen voorlichting en advies over o.a. ondersteuningsmogelijkheden op de basisscholen en op het speciaal (basis)onderwijs, ondersteuning bij het vinden van een passende onderwijsplek en de besluitvorming daarover.

Het steunpunt is in eerste instantie per e-mail en op vaste tijden door de week telefonisch bereikbaar. Wanneer een leerling niet (meer) naar school gaat, wordt dit aan het samenwerkingsverband doorgegeven en kan advies en/of betrokkenheid van een onderwijsadviseur gevraagd worden bijvoorbeeld om te adviseren bij het vinden van een passende onderwijsplek. Een belangrijke nevendoelstelling van het steunpunt is de signalerende functie die het heeft bij regelmatig of vaak voorkomende knelpunten.

5.3 Wegwijzer bij problemen

Het samenwerkingsverband verwacht maximale inspanning van school en ouders om samen te komen tot een passend onderwijsaanbod voor de leerling. In sommige situaties is dat niet voldoende. Het komt voor dat ouders en school er, samen met andere betrokkenen en deskundigen, niet uitkomen. Het steunpunt van het samenwerkingsverband kan in alle gevallen door ouders en/of school geraadpleegd worden om mee te denken over het vinden van een passende oplossing. Blijkt dat niet voldoende om te komen tot een oplossing dan kan een externe en onafhankelijke landelijke onderwijsconsulent worden ingezet (www.onderwijsconsulenten.nl). Voor ouders bestaat daarnaast altijd de mogelijkheid om een klacht in te dienen, een geschil aan te gaan of de rechter te vragen om een oordeel. De mogelijkheden en routes hiervoor zijn te vinden op www.geschillenpassendonderwijs.nl.

5.4 Gegevens leerlingen

Het samenwerkingsverband heeft bij het behandelen van een aanvraag toelaatbaarheidsverklaring persoonsgegevens, een recent OPP en evt. relevante (medische) gegevens van leerlingen nodig. Deze info is nodig om advies te kunnen geven over de ondersteuningsbehoeften van de leerling en het beoordelen of een leerling toelaatbaar is voor de aangevraagde onderwijssoort. In de wet is geregeld dat scholen deze gegevens mogen uitwisselen met het samenwerkingsverband. Ouders zijn altijd op de hoogte van welke informatie er wordt uitgewisseld, wat er met de informatie gebeurt en aan wie welke gegevens worden verstrekt. Het samenwerkingsverband gaat zorgvuldig met deze gegevens om en beveiligt deze conform wet- en regelgeving. De overdracht van leerling gegevens vindt uitsluitend plaats via een beveiligd en daarvoor gespecialiseerd programma. In het privacyreglement van het samenwerkingsverband staan de spelregels en rechten en plichten, waaronder de mogelijkheid voor ouders om een klacht in te dienen als ze van mening zijn dat er onzorgvuldig met gegevens is omgegaan.

6. Verbinding onderwijs en zorg (samenwerking met gemeenten)

De verbinding tussen onderwijs en zorg is een belangrijk aspect in het vormgeven van passend onderwijs. Hierbij is de samenwerking met de Friese gemeenten cruciaal, om samen te doen wat nodig is om een jeugdige perspectief te bieden op een ononderbroken ontwikkeling.

6.1 Landelijke, provinciale en regionale samenwerking Onderwijs en Zorg

De ambitie van de samenwerking met gemeenten is om samen het gesprek te voeren en beleid te maken om ervoor te zorgen dat de jeugdigen in de Friese gemeenten een optimale opgroei- en onderwijsontwikkeling doormaken. Daarvoor is een bestuurlijke erkenning nodig van de eigen en gezamenlijke verantwoordelijkheid en aanpak. Het vraagt om een geregisseerd ontwikkeltraject dat groeit door de betrokkenheid van en de interactie tussen alle partners. Passend onderwijs organiseren gaat samen met de uitvoering van de Jeugdwet door de gemeenten.

Landelijk

Het samenwerkingsverband volgt nauwgezet de landelijke ontwikkelingen op het gebied van aansluiting onderwijs en zorg en is verbonden aan twee Friese inspiratieregio's vanuit het landelijke adviesrapport en implementatieplan van René Peeters 'Met andere ogen'. Tevens worden de verbetervoorstellen vanuit de Evaluatie en Verbeteraanpak Passend Onderwijs (november 2020) meegenomen in de stappen naar nog inclusiever onderwijs in Friesland.

Provinciaal

De ambitie van het samenwerkingsverband is om samen met samenwerkingsverbanden VO en de Friese gemeenten te komen tot het formuleren van gezamenlijke ambities, een optimale samenwerking en aanpak als het gaat om provinciale aangelegenheden rondom onderwijs - jeugdhulp en de borging van afspraken op de langere termijn (als kapstok/kader). Het samenwerkingsverband is actief betrokken bij een aantal actielijnen van het Fries Actieplan Foar Fryske Bern (regionaal transformatieplan) en zet zich in voor een breed gedragen aanpak voor het voorkomen en effectief ondersteunen van thuiszittende leerlingen. Deze samenwerking met de gemeenten vindt

plaats op verschillende niveaus. Op provinciaal niveau participeert het samenwerkingsverband in de werkgroep passend onderwijs – zorg voor jeugd (beleidsniveau) en op bestuurlijk niveau in het jaarlijkse informeel OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg). Het officiële formeel OOGO wordt eenmaal in de vier jaar op regionaal VO-niveau georganiseerd over het concept ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband en beleidsplannen Jeugd (Beleid Sociaal Domein) van gemeenten.

Regionaal

Overleg tussen de samenwerkingsverbanden PO en VO en gemeenten vindt tevens plaats op regionaal VO-beleidsniveau met de bedoeling te komen tot een concretere uitwerking/aanpak van een aantal gezamenlijke thema's (waaronder o.a. leerlingenvervoer, reg. afstemming onderwijs en zorg, dekkend aanbod enz.) op regionaal niveau. Overleg over concrete lokale uitvoeringsactiviteiten zoals preventieve interventies op school, onderwijsachterstandbeleid of VVE vindt plaats binnen de LEA of bilateraal overleg tussen gemeente(n) en schoolbesturen.

6.2 Samenwerking onderwijs en zorg binnen casuïstiek

Lokaal

Op lokaal niveau is er vooral afstemming met betrekking tot specifieke casuïstiek op een schoollocatie. Ouders en/of scholen kunnen contact opnemen met een onderwijsadviseur van het samenwerkingsverband voor het meedenken of voor informatie/advies vanuit een onafhankelijke rol. Vanuit betrokkenheid bij casuïstiek is er afstemming met ouders/leerling, betrokken school, bovenschoolse ondersteuningsunit, leerplichtambtenaar, wijk/gebiedsteammedewerker, JGZ, veilig thuis, gezinsvoogden en/of betrokken hulpverlening bij het organiseren van een passend onderwijs(zorg) arrangement. In sommige gevallen wordt complexe (vastlopende) casuïstiek ook afgestemd met de lokale beleidsmedewerker van de gemeente.

Samen met alle betrokkenen is het doel: Het realiseren van een passend ontwikkelingsperspectief, inclusief het bevorderen van de schoolloopbaan van de leerling, dankzij een integrale aanpak op school, in de vrije tijd en thuis.

Dit kan zijn in de vorm van een arrangement waarin onderwijs en zorg samenwerken met ouders en leerling op basis van één gezin, één kind, één plan en één procesregisseur. Uitgangspunt in de uitvoering is het versterken van de eigen kracht van de leerling en diens omgeving en het bevorderen van de deelname

aan onderwijs, op basis van afspraken die onderwijs en zorg/gemeente maken. Hierin vormen de provinciale procesafspraken Onderwijs-Zorgarrangementen *Friesland*¹ de basis (bijlage 4.). In bijlage 5. is het overzicht 'Verdeling verantwoordelijkheden Jeugdwet en Passend Onderwijs' opgenomen.

6.3 Aanpak (dreigende) thuiszittende leerlingen

Het samenwerkingsverband spreekt van *een thuiszitter* bij:

- Langdurig ongeoorloofd verzuim (leerling zit langer dan 4 aaneengesloten weken thuis, zonder geldige reden)
- Absoluut verzuim (leerling staat niet bij een school ingeschreven)

Naast de officiële thuiszitters hanteert het samenwerkingsverband ook de term *thuiszittende leerling*:

- Leerling met aflopende vrijstelling (er komt geen verlenging en moet (opnieuw) instromen in het onderwijs).
- Leerling die na (zorgelijk) ziekteverzuim (lichamelijke en/of psychische klachten) moet terugkeren naar school, evt. met onderwijs/zorgarrangement)

Het samenwerkingsverband heeft de afgelopen jaren het aantal thuiszitters en thuiszittende leerlingen zien stijgen, doordat we enerzijds beter zicht hebben gekregen op deze leerlingen door nauwere samenwerking met scholen, leerplichtambtenaren en gemeenten. Anderzijds doordat we (mede door Corona) meer complexere problematiek zien.

Het samenwerkingsverband streeft naar een actieve en integrale aanpak thuiszitters en thuiszittende leerlingen. De samenwerking met scholen, gemeenten, jeugdhulporganisaties en de samenwerkingsverbanden VO is hierin noodzakelijk en is vastgelegd in het provinciaal *thuiszittersprotocol*² inclusief werkwijze per regio en het provinciaal handboek verzuim. In elke regio is er een thuiszitters(actie)tafel die cyclisch overleg heeft over de gezamenlijke aanpak en de registratie van thuiszitters. De genoemde documenten worden met enige regelmaat geëvalueerd en geactualiseerd en vervolgens geplaatst op de website van het samenwerkingsverband.

De thuiszittersaanpak vanuit het samenwerkingsverband is erop gericht om voor deze leerlingen binnen 3 maanden een passend onderwijsaanbod (in welke mate dan ook) te realiseren, altijd in samenwerking met betrokken partijen. Zodat deze leerlingen zich altijd kunnen ontwikkelen, ook al is dat soms (tijdelijk) op een andere locatie dan school. Het is een partnerschap met gemeenten en zorgaanbieders, waarin gewerkt wordt met een domein overstijgend zorg-onderwijs of onderwijs-zorgarrangement waarin eenieder zijn rol goed is beschreven en waarover duidelijke procesregie wordt afgesproken en gevoerd.

¹De actualisering van de procesafspraken OZA staat gepland voor 2022. De aangepaste versie wordt toegevoegd aan het ondersteuningsplan.

Speerpunten:

Voorkomen van thuiszitters, dan wel succesvol te laten terugkeren in het onderwijs

Het bieden van een dekkend en passend aanbod voor alle leerlingen in Friesland

Doelen voor komende planperiode:

- 1** Samen met de samenwerkingsverbanden VO is er een eenduidige registratie van thuiszitters en thuiszittende leerlingen.
- 2** Samen met de Friese gemeenten is er voor (dreigende) thuiszitters en thuiszittende leerlingen een dekkend en passend onderwijs-zorgaanbod.
- 3** Alle thuiszitters en thuiszittende leerlingen zitten in een traject en ontvangen een onderwijsaanbod (hoe klein dan ook).

Doel 1. Eenduidige registratie

Onze ambitie is om nog beter zicht te hebben op alle thuiszitters en thuiszittende leerlingen en bijhorende problematiek. Hiervoor is een nauwe samenwerking nodig met ouders, voorschoolse voorzieningen, scholen, leerplicht, wijk/gebiedsteams

en jeugdhulporganisaties. Ook vanuit de focus om te voorkomen dat leerlingen thuis komen te zitten (preventie en vroegtijdige samenwerking).

Een goede samenwerking tussen school, ouders en leerling is de basis van het voorkomen van thuiszittende leerlingen. Maar soms is meer nodig en is samenwerking met externe partners noodzakelijk. Een onderwijsadviseur kan benaderd worden door scholen en/of ouders voor informatie en/of advies over het thuiszitten en het vinden van een passende oplossing.

Om thuiszitters en thuiszittende leerlingen goed in beeld te krijgen moeten ze wel (tijdig) bij het samenwerkingsverband (en leerplichtambtenaar) gemeld worden.

Hieronder staan de afspraken voor scholen bij het melden van thuiszitters en (dreigende) thuiszittende leerlingen bij het samenwerkingsverband:

- Officiële thuiszitters (langdurig ongeoorloofd verzuim en absoluut verzuim) worden direct gemeld bij het samenwerkingsverband of bij de thuiszitters-uitvraag per kwartaal van het samenwerkingsverband³.
- Scholen melden tijdig de (dreigende) thuiszittende leerling, zodat het samenwerkingsverband snel en vroegtijdig, daar waar nodig, een actieve rol kan spelen. Scholen zoeken ook tijdig contact met de leerplichtambtenaar en bij zorgvragen met wijk/gebiedsteam. Ouders worden hierover geïnformeerd.

- Scholen houden het samenwerkingsverband op de hoogte betreffende de status van de thuiszitter, zodat het samenwerkingsverband van de actuele situatie op de hoogte is.
- Scholen informeren tijdig bij het samenwerkingsverband of het passende aanbod wordt geboden voor thuiszitters, zodat het samenwerkingsverband een goed beeld heeft van het actuele passende onderwijsaanbod.
- Scholen betrekken het samenwerkingsverband bij leerlingen, voordat er een voornemen tot verwijdering van de leerling is om zo een passend onderwijsaanbod te kunnen bieden.
- School en/of leerplichtambtenaar betreft het samenwerkingsverband bij leerlingen, voordat er een vrijstelling voor de leerplicht wordt afgegeven. Zo kunnen er vanuit de onderwijskundige benaderingswijze alle vormen en mogelijkheden van onderwijs goed worden afgewogen.

Naast de officiële thuiszitters wil het samenwerkingsverband ook graag op de hoogte worden gehouden van leerlingen die deels thuiszitten of dreigen thuis te komen zitten. Deze thuiszittende leerlingen worden ook geregistreerd. Samen met de samenwerkingsverbanden VO wordt een eenduidige manier van registreren (AVG) opgezet. Op deze manier kunnen we beter een jaarlijkse analyse van de omvang en oorzaken van thuiszitten maken, om zo gericht te werken aan het voorkomen van thuiszitten of sneller op te lossen.

²Het thuiszittersprotocol zal eerste kwartaal 2022 worden geactualiseerd en de nieuwste versie zal worden gepubliceerd op de website van het samenwerkingsverband.

³Het melden van thuiszitters verloopt vanaf het schooljaar 2021/2022 via GRIPPA.

Doel 2. Dekkend aanbod van voorzieningen Zorg en Onderwijs

Voor leerlingen die (tijdelijk) meer nodig hebben dan waar het regulier of speciaal onderwijs alleen in kan voorzien, is het noodzakelijk om een passend onderwijs-zorgperspectief te bieden. Vanuit een integrale aanpak of arrangement op school, zorglocatie of thuis waarin ouders, leerling, onderwijs, gemeente en zorgpartijen nauw samenwerken.

Continuüm onderwijs en zorg

In het continuüm van onderwijs en zorg zijn er nog steeds leerlingen die (tijdelijk) geen of minimaal onderwijs ontvangen (soms met vrijstelling van leerplicht), maar die zich wel kunnen ontwikkelen en in bepaalde mate leerbaar zijn. Deze leerlingen hebben ook recht op een onderwijsperspectief.

Tevens zijn er leerlingen die behoefte hebben aan gedeeltelijk onderwijs, onderwijstijdverkorting (tijdelijk of voor een langere periode). Voor beide groepen leerlingen is het belangrijk om eerst goed in kaart te brengen wat de leerling nu nodig heeft om toe te kunnen groeien naar wat het straks kan. Wat is een passend onderwijsaanbod en wat is nodig vanuit zorg.

Gezamenlijke aanpak onderwijs en gemeenten

Het streven binnen dit continuüm is het toegroeien naar meer onderwijsdeelname. Want onderwijsperspectief betekent toekomstperspectief. Om de doelstellingen 'een dekkend en passend onderwijs-zorgaanbod' en 'het bieden van een onderwijsaanbod aan alle thuiszitters en thuiszittende leerlingen' te kunnen realiseren is een gezamenlijke aanpak tussen onderwijs en gemeenten noodzakelijk. Het samenwerkingsverband heeft in de planperiode 2022-2026 vijf concrete actielijnen en wil die graag realiseren i.s.m. de Friese gemeenten:

1. Investeren in vroegtijdige samenwerking vroegscholen

Het doel van vroegtijdige samenwerking is het voorkomen en het onderkennen/signaleren van opgroei-, ontwikkelings- of gedragsproblematiek bij kinderen tot 4 jaar. Om van daaruit de ondersteuningsbehoeften goed in kaart te brengen, de juiste ondersteuning aan kind en ouders te bieden en te zoeken naar een passend onderwijsaanbod. Bij leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte is dit extra belangrijk om een goede start op een passende onderwijsplek te kunnen realiseren.

Om dit te realiseren heeft het samenwerkingsverband tijdig (voordat het kind 4 jaar wordt) afstemming/samenwerking met;

- De Consulent Jonge Risicokinderen (CJR); Deze consulenten worden ingezet binnen de Integrale Vroeghulp teams in de verschillende regio's in Friesland en worden gefinancierd vanuit het samenwerkingsverband en de Friese gemeenten (SDF);
- De Jeugdgezondheidszorg; Vanuit hun rol in het terugdringen van ziekteverzuim en betrokkenheid bij individuele casuïstiek (jeugdverpleegkundige, jeugdarts of pedagoog);
- Behandel en Expertise Centrum (BEC); Samenwerking met de behandelsetting o.a. in het vinden van een passende onderwijssetting voor het jonge kind. Soms in combinatie met de interne kleuterklas binnen Renn4;
- Algemene samenwerking met voorscholen voorzieningen en Kinderdagcentra zorg (KDC) bij (complexe) casuïstiek en het vinden van een passend onderwijsaanbod;
- Steunpunt onderwijs Noord; Specialisten in het ondersteunen van ouders en scholen bij kinderen met bijzondere behoeften op reguliere scholen.

2. Collectieve inzet jeugdhulp op school (so/sbo) ZORG IN ONDERWIJS

Naast de specialistische groepsarrangementen (zie hierna) is ook een structurele en collectieve inzet van jeugdhulpverlening op de so en sbo scholen in Friesland noodzakelijk. Veel leerlingen binnen de so en sbo scholen hebben ondersteuningsvragen die breder liggen dan dat de aanwezige (onderwijskundige) ondersteuning op scholen kunnen bieden. Door de omvang van de ondersteuningsvragen op deze scholen is het effectiever en efficiënter om de inzet vanuit jeugdhulp te clusteren i.p.v. een individueel aanbod.

De expertise en ondersteuning vanuit de jeugdhulpverlening is dan noodzakelijk voor het welbevinden van de leerling, snel in te zetten, kortdurende ondersteuning voor leerling en school én het voorkomen van schooluitval. Door deze expertise structureel en collectief op deze scholen aanwezig te laten zijn, zullen er minder individuele beschikkingen nodig zijn voor begeleiding en kan er snel kortdurende en adequate ondersteuning op school worden geboden. Waardoor escalatie, verergering van problematiek en dus grotere hulpvraag voorkomen wordt.

3. Specialistische onderwijs-zorgarrangementen op groepsniveau ZORG IN ONDERWIJS

Voor leerlingen die in staat zijn om (gedeeltelijk) onderwijs te volgen maar waarbij wel de inzet vanuit jeugdhulpverlening noodzakelijk is, is een dekkend aanbod van een onderwijs-zorgarrangement nodig. Het betreft vaak een specialistisch groepsaanbod in een kleine setting. Het aanbod van zorg en onderwijs kan in verschillende verhoudingen worden aangeboden (afhankelijk van de ondersteuningsbehoeften) en er wordt gewerkt aan een (geleidelijke) overgang van naar volledig onderwijs. Belangrijk hierbij is een structurele samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en zorg (jeugdhulp). Voorbeelden hiervan zijn de ASS/structuur/OZA groepen op enkele reguliere, SBO en SO-scholen, die in samenwerking met betrokken gemeenten tot stand zijn gekomen.

Doel 3. Alle thuiszitters en thuiszittende leerlingen zitten in een traject en ontvangen een onderwijsaanbod (hoe klein dan ook)

4. Flexibel en ambulant onderwijsaanbod voor thuiszitters ONDERWIJS IN ZORG

Het is belangrijk dat er voor een kleine groep thuiszittende leerlingen met complexe ondersteuningsvragen, vaak in een intensief behandel/zorgtraject, altijd een flexibel en ambulant onderwijsaanbod thuis of op zorglocatie mogelijk is. Deze leerlingen zijn vaak wél (beperkt) leerbaar, maar het lukt vaak tijdelijk niet binnen een schoolsetting. Hierbij valt dan te denken aan de (tijdelijke) inzet

van een ambulante leerkracht vanuit de school van inschrijving (of bijhorende schoolbestuur), die in nauw contact staat met leerling, ouders en betrokken hulpverlening (vanuit zorgplicht). Het samenwerkingsverband zal samen met betreffende schoolbestuur afspraken maken over de facilitering.

5. Leerrecht (minder vrijstellingen)

Goede samenwerking met de leerplichtambtenaren binnen het proces rondom het afgeven van vrijstellingen en van leerplicht, met als doel minder vrijstellingen. Toekomstige wetswijziging zal bepalen dat de arts die beoordeelt of een kind psychisch of lichamelijk niet geschikt is om onderwijs te volgen, ook altijd een advies vanuit een onderwijskundige benaderingswijze van het samenwerkingsverband tot zijn beschikking heeft bij zijn afweging. In deze onderwijskundige afweging kijkt het samenwerkingsverband naar de eventuele mogelijkheden binnen het onderwijs.

6.4 Dekkend aanbod voor (hoog) begaafde leerlingen

Het samenwerkingsverband heeft de ambitie om een dekkend aanbod voor hoogbegaafde leerlingen in de provincie Friesland te realiseren. Er zijn een stuurgroep en kennisgroep HB ingericht om deze doelstelling te realiseren in de beleidsperiode 2019-2023. Er is HB-kennis en expertise op de Friese scholen aanwezig, maar de uitdaging is om deze kennis te verbinden, te versterken en voor alle leerlingen, ouders en scholen beschikbaar te stellen. Hoogbegaafdheid valt onder de basisondersteuning.

Schoolbesturen hebben de afgelopen periode hierin veel geïnvesteerd. Onze visie is dat de hoogbegaafde kinderen in de basis passend onderwijs wordt geboden binnen de reguliere groepen en evt. plusklassen (basisondersteuning) van de basisscholen en waar het moet binnen een setting van voltijdshoogbegaafdheidsonderwijs.

De kennisgroep HB heeft een routekaart ontwikkeld voor scholen en ouders die gebruikt kan worden in het realiseren van een passend HB aanbod op school (zie bijlage 7). Een belangrijke doelstelling hierbij is dat ernaar wordt gestreefd dat zowel het signaleren van (hoog)begaafde leerlingen als het plan van aanpak en het ontwikkelde aanbod voor hoogbegaafde leerlingen op dusdanig niveau is, dat de meeste van de leerlingen uit deze doelgroep kunnen worden opgevangen een school thuisnabij in de eigen groep. Dit kan gerealiseerd worden door o.a. het vergroten en verbinden van de kennis en expertise op én tussen scholen/schoolbesturen en het intensiveren van de samenwerking met het voortgezet onderwijs op dit gebied. De routekaart biedt ook tips voor de overgang naar het voortgezet onderwijs.

De uitwerking van een plan van aanpak kan o.a. bestaan uit (geen volgorde!):

- Een aanbod voor hoogbegaafde leerlingen in de eigen groep, passend en op maat;
- Versnellen, maar nooit als enige oplossing;
- Een interne plusklas mét ondersteuning in eigen groep;

- Een bovenschoolse plusklas, expertise gebundeld;
- Voltijds hoogbegaafdheidsonderwijs.

6.5 Leerlingenvervoer

In sommige gevallen kiezen onderwijs en ouders, vanwege een specifieke onderwijskundige behoefte van de leerling, een school op een grotere afstand dan de dichtstbijzijnde toegankelijke school van de onderwijssoort waarop de leerling is aangewezen. Het samenwerkingsverband kan dan in sommige gevallen een verklaring 'dichtstbijzijnde toegankelijke school' afgeven wanneer dit gevolgen heeft voor het leerlingenvervoer. Hierover is nauwe afstemming noodzakelijk met de gemeenten en in het kader van de doorgaande lijn, met de samenwerkingsverbanden VO.

De modelverordening Leerlingenvervoer december 2020 biedt ruimte aan ouders om ook voor deze leerlingen een voorziening leerlingenvervoer aan te vragen, mits er wordt voldaan aan de eisen vanuit de verordening. Er worden samen met de gemeenten en de samenwerkingsverbanden VO afspraken gemaakt en een routing opgezet om deze verzoeken in behandeling te nemen. Vanuit de rol van de samenwerkingsverbanden en de gemeenten.

6.6 Samenwerking met samenwerkingsverbanden VO

De samenwerking met de drie samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs is een belangrijk onderdeel binnen de aanpak van

thuiszitters, afstemming met gemeenten, aansluiting onderwijs en zorg, doorgaande lijn dekkend aanbod en de overgang PO/VO.

De concrete uitwerking van de samenwerking op deze terreinen vindt plaats binnen verschillende provinciale en regionale beleidsoverleggen. Daarnaast komt per kwartaal de werkgroep 'moeilijke overgangen po-vo' bij elkaar voor een doorgaande lijn binnen casuïstiek, maar ook voor het analyseren van trends en knelpunten. Er zijn ook afspraken met de samenwerkingsverbanden VO gemaakt over o.a. (warme) overdracht, OSO (overstapservice onderwijs) en gebruik van de Plaatsingswijzer.

6.7 Samenwerking met de opleidingsinstituten

In de vorige planperioden is er weinig aandacht geweest voor de positie van de opleidingsinstituten in het hoger onderwijs en het postinitieel onderwijs. In de komende planperiode wil het samenwerkingsverband de afstemming en samenwerking met deze instituten versterken. Het gaat hierbij om de academies voor leraar primair onderwijs, maar ook de post bacheloropleidingen voor schoolleiders en intern begeleiders, alsmede de relevante masteropleidingen voor HBO en WO. Centraal daarbij staat de vraag hoe de kennis en expertise over passend onderwijs, die beschikbaar is binnen het samenwerkingsverband, ook kan worden ingezet dan wel ontsloten worden binnen de opleidingsinstituten.

7. Passend arrangeren

7.1 Naar inclusiever onderwijs

Meer dan de in de eerste twee ondersteuningsplannen ligt de focus in dit ondersteuningsplan op inclusiever onderwijs. Het doel van de inzet op inclusiever onderwijs is om leerlingen met en zonder ondersteuningsbehoefte vaker samen, dichtbij huis, naar school te kunnen laten gaan, als het kan in dezelfde klas zitten en elkaar ontmoeten op het schoolplein.

De samenleving heeft de opdracht mensen met een beperking ondersteuning te bieden en toe te rusten, zodat ze kunnen meedoen. Daarom heeft inclusie van mensen met een beperking een plek gekregen in wetgeving en in internationaal recht. Ook het onderwijs, dat deel uitmaakt van de samenleving kan en moet inclusiever (uit: “Steeds Inclusiever”, de Onderwijsraad, 2020).

Inclusiever onderwijs is een van de onderdelen uit de verbeteraanpak Passend Onderwijs die door de Tweede Kamer is aangenomen. De onderwijsraad heeft in haar advies “steeds inclusiever” een eerste aanzet beschreven hoe het onderwijs inclusiever kan worden gemaakt. De komende periode zal gebruikt worden om op landelijk niveau een routekaart te ontwikkelen hoe het onderwijs over een periode van vijftien jaar een inclusiever karakter kan krijgen.

Inclusiever onderwijs is een uitdagende opdracht die veel vraagt van alle betrokkenen in het veld. Het wordt gerealiseerd door leerkrachten en door ondersteunende professionals op de scholen. Dat vraagt van schoolbesturen en

het samenwerkingsverband dat er heldere randvoorwaarden worden gesteld die bijdragen aan inclusiever onderwijs. Het samenwerkingsverband helpt de scholen de ondersteuning te realiseren en om mengvormen te realiseren tussen speciaal en regulier onderwijs. In deze ondersteuningsplanperiode zal daarvoor een eerste plan worden opgesteld waarmee samen met de landelijke routekaart naar inclusiever onderwijs de eerste stappen richting inclusiever onderwijs worden gezet.

Een concrete eerste stap is dat het samenwerkingsverband bij de afweging van de toelaatbaarheid tot het speciaal (basis)onderwijs meer en vaker zal beoordelen of de passende onderwijsplek niet ook gerealiseerd kan worden in het reguliere onderwijs in plaats van in het speciaal (basis) onderwijs. Waar nodig zal dan samen met de school die een aanvraag voor een TLV doet, gekeken worden of de situatie op de eigen school of een andere school voor regulier onderwijs zo kan worden aangepast dat passend onderwijs in de reguliere school mogelijk wordt.

7.2 Start op school

Als kinderen vier jaar oud zijn maken ze de stap naar een school voor primair onderwijs. Vaak heeft een kind dan al deelgenomen aan voor- en vroegschoolse educatie. Onder de voor- en vroegschoolse educatie verstaan we onder andere peuteropvang, gastouders, kinderopvang, IKC's of voorschoolse behandelsettings. Voor het realiseren van een

goede doorgaande ontwikkeling van leerlingen is samenwerking van voorschoolse voorzieningen en ouders naar het onderwijs van belang. Steeds meer scholen ontwikkelen zich tot integraal kindcentrum. Dit draagt positief bij aan het realiseren van een doorgaande lijn van 0-12 jaar. Bij leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte is dit extra belangrijk om een goede start op een passende onderwijsplek te kunnen realiseren.

Zorgplicht

Ouders melden hun kind schriftelijk aan bij de school van voorkeur, minimaal 10 weken voor de startdatum. Het aanmelden is mogelijk vanaf 3 jaar. De school heeft op dat moment de zorgplicht en actieve onderzoeksplicht waarbij ze gaat onderzoeken of zij tegemoet kunnen komen aan de ondersteuningsbehoefte die een leerling mogelijk heeft. De informatie van ouders, van de voor- en vroegschoolse educatie en andere betrokken externe partijen zijn hierbij van belang om de ondersteuningsbehoefte vast te stellen. Van de ouders wordt verwacht dat ze meewerken aan het verstrekken van de nodige informatie zodat de school kan voldoen aan de onderzoeksplicht. Hierbij wordt vooral gekeken naar de mogelijkheden van leerlingen en wat er nodig is om het onderwijs te geven wat daarbij past. Uitgangspunt bij het uitvoeren van de zorgplicht is dat dit in afstemming plaatsvindt met de ouders.

In het kader van inclusiever onderwijs is het uitgangspunt dat in principe altijd eerst gekeken

zal worden of de situatie op de eigen school of een andere school voor regulier onderwijs zo kan worden aangepast dat passend onderwijs in de reguliere school mogelijk wordt. Dit betekent dat een leerling met een specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte de benodigde ondersteuning en toerusting krijgt om naar school te kunnen, de school thuis nabij is en de leerling onderwijs volgt samen met leerlingen zonder een specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte. De school beslist binnen zes weken of de leerling wordt toegelaten. Deze periode kan eenmaal met maximaal vier weken worden verlengd.

Wanneer de school besluit de leerling niet toe te laten, motiveert de school deze beslissing gebaseerd op de ondersteuningsbehoefte van de leerling en op basis van het schoolondersteuningsprofiel van de school. Wanneer er op de school van aanmelding geen passend onderwijs geboden kan worden aan de leerling is het de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur om vervolgens voor deze leerling een passende onderwijsplek te zoeken op een andere school. Dat kan een reguliere basisschool, een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs zijn. Belangrijk daarbij is dat er een school gezocht wordt die passend is bij de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling.

Weigeren van leerlingen op denominatieve gronden door een school kan alleen als de ouders de grondslag van de school weigeren te respecteren of te onderschrijven. De school verwoordt dit in het toelatingsbeleid. Het bestuur van het samenwerkingsverband is gerechtigd het beleid van de school en de uitvoering van dit beleid te toetsen.

Voor leerlingen die nog niet staan ingeschreven op een school, is de uitvoering van de zorgplicht helder. Deze ligt bij de school van aanmelding en gaat in zodra de leerling schriftelijk is aangemeld. Voor leerlingen die al staan ingeschreven op een school, maar waarbij de ouders om wat voor redenen dan ook, een andere school zoeken, gaan we uit van de volgende werkwijze:

- De school van inschrijving (school A): Deze school heeft zorgplicht voor het aanbieden van onderwijs tot de leerling is ingeschreven op een andere school.
- De school van aanmelding en voorkeur van de ouders (school B): deze school heeft ook zorgplicht. De school onderzoekt of de leerling kan worden ingeschreven op de eigen school. Kan dit niet, dan regelt deze school, in afstemming met de ouders, een andere plek waar de leerling wel een passend aanbod kan krijgen. Indien noodzakelijk, dan vraagt deze school een toelaatbaarheidsverklaring aan bij het samenwerkingsverband. De school stemt, voor wat betreft het leerlingdossier af met school A en met de ouders, om te kunnen beschikken over alle noodzakelijke informatie om een goede afweging te kunnen maken.

Onderwijstypen

Ouders van leerlingen met een specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte hebben de mogelijkheid om hun leerling rechtstreeks aan te melden bij een school van speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. Het speciaal basisonderwijs biedt onderwijs aan leerlingen met leer-, gedrags-

en/of opvoedingsproblemen. Voor het speciaal basisonderwijs gelden dezelfde kerndoelen als voor het reguliere basisonderwijs. De scholen voor speciaal onderwijs worden ingedeeld in vier clusters. De cluster aanduiding binnen het speciaal onderwijs bestaat niet meer. Toch zijn de scholen voor speciaal onderwijs in Friesland nog veelal via deze structuur georganiseerd. De categorisering van het speciaal onderwijs is daarom hier nog gehanteerd. Als hiervoor een betere typologie beschikbaar is, dan zal dit worden aangepast.

Cluster 1: blinde, slechtziende leerlingen;

Cluster 2: dove, slechthorende leerlingen en leerlingen met een taal- spraakontwikkelingsstoornis;

Cluster 3: motorisch gehandicapte, verstandelijk gehandicapte en langdurig zieke leerlingen;

Cluster 4: leerlingen met psychische stoornissen en gedragsproblemen.

Scholen in cluster 3 en 4 zijn onderdeel van het samenwerkingsverband.

De directeur, intern begeleider of de Commissie van Begeleiding van de school zorgt voor de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring.

7.3 Basisondersteuning

Het ondersteuningsniveau dat minimaal van alle scholen binnen ons samenwerkingsverband wordt verwacht noemen we de basisondersteuning. Elk deelnemend schoolbestuur is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit en de uitvoering van de ondersteuning en de organisatie daarvan op de eigen scholen.

Handelingsgericht werken (HGW) vormt het fundament van de basisondersteuning. HGW is een doelgerichte, systematische, cyclische en transparante manier van werken waarbij leerkrachten het onderwijs afstemmen op de onderwijsbehoeften en de omgeving van de leerling. Hierbij concentreren leerkrachten zich op positieve aspecten en wordt er constructief samengewerkt met de leerling, de ouders en eventuele professionals. De positie van leerlingen willen we in lijn met landelijke ontwikkelingen de komende planperiode versterken. Hoewel nog niet duidelijk is hoe dit 'hoorrecht' van leerlingen in Passend Onderwijs er precies uit gaat zien, zal meer ingezet gaan worden op actieve betrokkenheid van leerlingen bij besluitvorming over de extra ondersteuning die nodig is op school en de invloed daarvan op hun schoolloopbaan en welbevinden.

Wat valt onder de basisondersteuning? Onderwijs

- Op de scholen heerst een positief en veilig pedagogisch klimaat.
- Het aanbod van de scholen is dekkend zodat de kerndoelen worden bereikt.
- De cognitieve eindresultaten die de leerlingen behalen zijn in overeenstemming met de gestelde minimumnormen van de Inspectie.
- Scholen bieden onderwijsprogramma's en leerlijnen die zijn afgestemd op leerlingen met een meer of minder dan gemiddelde intelligentie, waaronder meer- en hoogbegaafdheid.
- De leerstof van de scholen is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- De materialen van de scholen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- De onderwijstijd van de scholen is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- De instructie van de lessen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- De verwerking van de lessen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.
- De scholen werken met doorgaande leerlijnen.
- De scholen hebben een aanbod voor leerlingen

met dyslexie wat uitgevoerd wordt middels een dyslexieprotocol.

- De scholen hebben een aanbod voor leerlingen met dyscalculie wat uitgevoerd wordt middels een dyscalculieprotocol.
- De scholen werken met een protocol voor medische handelingen.
- De scholen verzamelen systematisch de vorderingen van de leerlingen.
- Deze informatie wordt gebruikt bij de invulling en bijstelling van het aanbod.
- De vorderingen van de leerlingen worden gedegen geanalyseerd.
- De lessen op de scholen zijn effectief, aansprekend, doelmatig en interactief.

Ondersteuning

- Op scholen wordt handelingsgericht gewerkt. Vanuit de interne zorgstructuur wordt cyclisch planmatig gewerkt gericht op het tijdig signaleren en voorkomen van leer- en gedragsproblemen.
- De scholen hebben een duidelijke visie op de ondersteuning van leerlingen.
- De procedures met betrekking tot de ondersteuning zijn vastgelegd.
- De scholen zetten de ondersteuningsmiddelen gericht in.

- Deze ondersteuning wordt cyclisch geëvalueerd.
- Op de scholen is een fysieke toegankelijkheid en de beschikbaarheid van hulpmiddelen voor leerlingen met een (meervoudige) lichamelijke handicap.

Samenwerking

- De curatieve zorg en ondersteuning die de school samen met ketenpartners, bijvoorbeeld het wijk- of gebiedsteam, kan bieden.
- De scholen werken met een goede ('warme') overdracht van vorige school naar eigen school.
- De scholen werken met een goede overdracht binnen de school tussen de leerjaren.
- De scholen werken met een goede overdracht van de eigen school naar de volgende school.
- De scholen betrekken de ouders vroegtijdig en actief bij het onderwijs aan hun leerlingen wanneer het gaat over het informeren over en het betrekken bij de ontwikkeling van hun kind.

De basisondersteuning is uitgebreider beschreven in het handboek basisondersteuning. Dit is een levend document, dat met regelmaat wordt bijgesteld en wordt verspreid onder de aangesloten scholen en schoolbesturen. De vernieuwde versie van het handboek basisondersteuning is in mei/juni van 2022 beschikbaar voor het onderwijsveld. Het handboek basisondersteuning wordt geplaatst op de website van het samenwerkingsverband.

Extra ondersteuning

Soms heeft een leerling extra ondersteuning nodig. We spreken van extra ondersteuning als de basisondersteuning niet toereikend is. Het bepalen of een leerling in aanmerking komt voor extra ondersteuning in de eigen basisschool is een verantwoordelijkheid van het schoolbestuur van de school. Deze weegt daarbij af of de benodigde ondersteuning past binnen het schoolondersteuningsprofiel van de school.

Wanneer een leerling extra ondersteuning krijgt, wordt er voor de leerling een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) opgesteld dat bestaat uit het uitstroomprofiel en een handelingsdeel. Het uitstroomprofiel beschrijft ten minste het te verwachten uitstroomniveau (vanaf groep 6) aan het eind van de basisschool. Het handelingsdeel beschrijft het ondersteuningsplan met daarin ten minste de belemmerende en bevorderende factoren, de te bieden begeleiding en ondersteuning en de afwijkingen van het reguliere onderwijsprogramma. Het ontwikkelingsperspectiefplan van de leerling is gemaakt conform de geldende wet- en regelgeving. Ouders en leerlingen worden vroegtijdig en actief betrokken bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van een OPP. Met ouders is op overeenstemming gericht overleg gevoerd, waarbij ouders ingestemd hebben met het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief. De school evalueert minimaal jaarlijks met de ouders het OPP, waarbij minimaal twee keer per schooljaar als wenselijk wordt geacht.

7.4 Het schoolondersteuningsprofiel

De wet schrijft voor dat elke school een schoolondersteuningsprofiel (SOP) heeft. Alle scholen van ons samenwerkingsverband voldoen hieraan. Scholen beschrijven in hun schoolondersteuningsprofiel hoe ze vormgegeven aan de basisondersteuning en welke vormen van extra ondersteuning ze (kunnen) bieden in de eigen school. Het schoolondersteuningsprofiel bevat informatie over:

- 1 Welke ondersteuning de school naast de basisondersteuning extra aan leerlingen kan bieden.
- 2 Welke deskundigheden een school beschikt, welke deskundigheden van buiten beschikbaar zijn en wat daarvan de kwaliteit is.
- 3 Welke ondersteuningsvoorzieningen (inclusief voorzieningen in de fysieke omgeving) de school heeft en wat daarvan de kwaliteit is.

- 4 De partners met wie de school in de keten samenwerkt en wat de intensiteit is van de samenwerking.
- 5 Welke plannen de school heeft om zich verder te ontwikkelen op bovenstaande punten. De medezeggenschapsraad van de school brengt, voor definitieve vaststelling, advies uit over het schoolondersteuningsprofiel. De aangesloten schoolbesturen verzamelen de vastgestelde schoolondersteuningsprofielen van de eigen scholen en sturen die door naar het samenwerkingsverband.

Doelen voor de komende beleidsperiode:

- 1 Leerlingen gaan vaker samen, dichtbij huis, naar school: inzetten op inclusiever onderwijs wat resulteert in hogere deelname in het reguliere basisonderwijs.
- 2 De samenwerking tussen het gespecialiseerd onderwijs en het reguliere basisonderwijs is versterkt.
- 3 Het aantal leerlingen dat deelneemt aan het gespecialiseerd onderwijs neemt in deze planperiode af tot het niveau waarop het gespecialiseerd onderwijs zich bevond in 2017.

Concrete acties:

- Definitie en gezamenlijk referentiekader inclusiever onderwijs bepalen in de provinciale werkgroep inclusiever onderwijs.
- Inzetten op actieve betrokkenheid van leerlingen bij besluitvorming over de extra ondersteuning die nodig is op school en de invloed daarvan op hun schoolloopbaan en welbevinden doormiddel van een pilot kindgesprekken.
- Bij een verwijzing naar gespecialiseerd onderwijs wordt ook de overweging betrokken waarom plaatsing op een andere reguliere basisschool niet mogelijk is.
- Samen met het gespecialiseerd onderwijs worden afspraken gemaakt en beleid ontwikkeld met als doel om terugplaatsing van leerlingen, voor wie dat mogelijk is, van speciaal naar regulier te realiseren.

8. Toelaatbaarheidsverklaring speciaal (basis) onderwijs

Voor de plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs (SBO) of speciaal onderwijs (SO) is een toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband nodig. Het schoolbestuur van de school waar de leerling staat ingeschreven, vraagt deze aan. Ouders hebben echter ook de mogelijkheid om hun kind rechtstreeks bij een school voor S(B)O aan te melden. De directeur of commissie van begeleiding van de betreffende school voor S(B)O zorgt dan voor de aanmelding en de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring.

8.1 Aanvragen toelaatbaarheidsverklaring

Uitgangspunten handelingsgericht arrangeren en aanvragen toelaatbaarheidsverklaring

- Ouders en leerlingen zijn bij het gehele traject actief betrokken;
- Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het leveren van adequate basisondersteuning en extra ondersteuning.

- Het beoordelen van de toelaatbaarheid tot SBO en SO vindt in ons samenwerkingsverband plaats binnen een centraal kader en model;
- Het beoordelen van de toelaatbaarheid tot speciale ondersteuning is transparant en onafhankelijk;
- Het beoordelen van de toelaatbaarheid vindt plaats via handelingsgerichte werkwijze. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van het advies van deskundigen;
- Het bestuur van het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor het afgeven van toelaatbaarheidsverklaringen, zowel inhoudelijk, organisatorisch, als financieel;

Het ontwikkelingsproces van een leerling op school is een dynamisch proces. Leerling, leraar en omgeving, zowel in de school- als thuissituatie, zijn met elkaar in interactie en hebben invloed op elkaar. In een op school ontstane ontwikkelingssituatie kunnen de interacties tussen leerling, leraar en omgeving soms niet voldoende effectief blijken. In dit geval wordt er voor een leerling gewerkt met een ontwikkelingsperspectiefplan. Op basis van de bevorderende en belemmerende factoren in deze situatie wordt de ondersteuningsbehoefte van de leerling duidelijk. Handelingsgericht werken geeft

hierbij perspectief op de manier waarop er gehandeld kan worden en welke interventies kansrijk zijn.

Wij vinden het wenselijk dat er bij het opstellen van een OPP ook een integratief beeld wordt opgesteld door een orthopedagoog, psycholoog of gedragsdeskundige. Dit beeld beschrijft de wisselwerking tussen de risicofactoren en de beschermende factoren van een leerling, onderwijsleer- en opvoedingssituatie. Als er sprake is van een stagnerende onderwijs- of leersituatie, kan dit leiden tot een verwijzing naar een school voor S(B)O. Bij het aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring voor een leerling bij het samenwerkingsverband, is het noodzakelijk dat zowel het OPP als het integratief beeld wordt meegestuurd.

Een wettelijke taak van het samenwerkingsverband is het beoordelen of leerlingen toelaatbaar zijn tot het onderwijs aan een school voor S(B)O. Ook kan het samenwerkingsverband, op verzoek van een schoolbestuur of ouders, betrokken zijn bij leerlingen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Het is de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur om een toelaatbaarheidsverklaring aan te vragen. Dit geldt zowel voor aanvragen van een toelaatbaarheidsverklaring tot het SBO als tot het SO.

8.2 Procedure beoordeling toelaatbaarheid

De school vult het aanvraagformulier voor de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring in, zoals deze op de website van het samenwerkingsverband te vinden is. De ouders vullen op het aanvraagformulier hun eigen zienswijze in. Bij de aanvraag worden het geëvalueerde ontwikkelingsperspectiefplan, het actueel integratief beeld en overige relevante onderzoeksverslagen van de betreffende leerling en de zienswijze van ouders toegevoegd.

Als het samenwerkingsverband de aanvraag heeft ontvangen, stellen twee onafhankelijke deskundigen een deskundigenadvies op. Het is wettelijk verplicht dat een orthopedagoog/gedragswetenschapper of psycholoog en een tweede deskundige een deskundigenadvies geven. Dit kan afhankelijk van de ondersteuningsvraag bijvoorbeeld een kinder- of jeugdpsycholoog, een arts, kinderpsychiater, schoolmaatschappelijk werker of pedagoog zijn.

Voor de periode tussen de ontvangst van de aanvraag toelaatbaarheidsverklaring S(B)O en de beslissing op de aanvraag geldt een termijn van 6 weken. Deze termijn kan ten hoogste met 4 weken worden verlengd. In de meeste gevallen zijn school en ouders het eens over de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring, hebben zij hetzelfde idee over de gewenste school voor S(B)O en sluiten de onafhankelijke deskundigen hierbij aan. In sommige gevallen zijn ouders het echter niet eens of wijkt de zienswijze van de onafhankelijke deskundigen hiervan af. Dan kan aanvullende informatie worden opgevraagd en/of vindt er een uitgebreide bespreking

plaats, waarbij de ouders en de school en/of het schoolbestuur kunnen worden uitgenodigd.

Commissie van Advies

Het samenwerkingsverband kan, als dit nodig is, een beroep doen op de CvA. Dit kan bijvoorbeeld als er geen of onvoldoende overeenstemming is tussen ouders en de verwijzende school, bij een verschil van inzicht of bij zeer complexe casuïstiek waarbij onafhankelijke deskundigheid van belang is. De CvA kan dan een uitgebreide bespreking laten plaatsvinden, waarbij de ouders en de school en/of het schoolbestuur kunnen worden uitgenodigd. Daarnaast is de CvA bevoegd om zelfstandig advies uit te brengen en bindend advies te geven als een leerling een geldige toelaatbaarheidsverklaring heeft, maar de speciale (basis)school niet wil overgaan tot inschrijving.

De Commissie van Advies (CvA) bestaat uit drie leden (waaronder een voorzitter) en wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. De CvA beoordeelt de categoriebekostiging II en III en kijkt hierbij naar de intensiteit van de begeleiding, het planmatig werken, de hoeveelheid onderwijstijd die de leerling naar school gaat, het integratieve beeld en de intensiteit van de eventuele hulpverlening. Een categoriebekostiging kent een tijdelijke of onbepaalde duur en hierbij is de onderwijsbehoefte leidend. Als een school voor SO de inschatting maakt voor een leerling een hogere categoriebekostiging nodig te hebben en deze wil aanvragen bij het samenwerkingsverband, wordt hiervoor een schriftelijke onderbouwing gevraagd.

8.3 Afgifte toelaatbaarheidsverklaring

Zodra de deskundigen of Commissie van Advies een advies hebben gegeven over het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring, wordt dit voorgelegd aan de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband. De directeur-bestuurder besluit over de daadwerkelijke afgifte van de toelaatbaarheidsverklaring.

De directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband geeft slechts een TLV af onder de voorwaarden dat:

- Het aanvraagformulier is ingevuld door het schoolbestuur dat de aanvraag doet;
- Op het aanvraagformulier de zienswijze van ouders door ouders is ingevuld;
- Voorafgaand de basisondersteuning aantoonbaar is geleverd;
- Er een inhoudelijke onderbouwing is waarom plaatsing op een andere basisschool niet mogelijk is;
- Voorafgaand een orthopedagoog, psycholoog, gedragsspecialist of jeugdarts betrokken is geweest bij de leerling. De (onderzoeks) rapportage, inclusief integratief beeld van deze deskundige, wordt meegestuurd bij de aanvraag voor de TLV;
- Een geëvalueerd ontwikkelingsperspectief aanwezig is;

- Als het gaat om een TLV SO categorie II of III bekostiging, een schriftelijke onderbouwing aanwezig is;
- Twee deskundigen advies uitbrengen en dit advies aanwezig is in het dossier van de leerling (dit wordt verricht door het samenwerkingsverband en niet door de school of het schoolbestuur).

Soorten toelaatbaarheidsverklaringen

Het samenwerkingsverband beoordeelt de aanvragen toelaatbaarheid tot het SBO en SO. Dit kan leiden tot een advies over een viertal soorten toelaatbaarheidsverklaringen (TLV):

- TLV SBO
- TLV SO categorie I
- TLV SO categorie II
- TLV SO categorie III

De TLV bevat in ieder geval het nummer van het samenwerkingsverband, de start- en einddatum en het soort bekostiging (categorie).

Geldigheidsduur toelaatbaarheidsverklaring

De geldigheidsduur van de toelaatbaarheidsverklaring voor zowel SBO als SO is per situatie verschillend. Waar dit nodig is, wordt er een TLV afgegeven voor de gehele schoolloopbaan van een leerling. Of zoveel eerder als verantwoordelijke terugplaatsing mogelijk is, wat wordt onderzocht in afstemming met de Commissie van Begeleiding (CvB) van de betreffende SBO of SO-school. Het samenwerkingsverband heeft de mogelijkheid om een tijdelijke toelaatbaarheidsverklaring af te geven.

Bijvoorbeeld bij de aanvraag van jonge leerlingen die hun basisschoolperiode starten op het S(B)O. Deze leerlingen zijn nog volop in ontwikkeling en voor hen kan om deze reden een tijdelijke TLV worden afgegeven. De CvB van de betreffende SBO of SO-school schrijft vervolgens een onderbouwing voor de herbeoordeling van de toelaatbaarheidsverklaring. Bij een herbeoordeling is de doelstelling dat, bij voldoende informatie, de nieuwe TLV wordt afgegeven per 1 augustus van het jaar dat de oude TLV eindigt, zodat leerlingen altijd over een geldige TLV beschikken.

Rechtsgeldigheid

De toelaatbaarheidsverklaring (TLV) geldt als een beschikking. Tegen deze beschikking kan door belanghebbenden conform artikel 1:1 van de Algemene wet Bestuursrecht (AwB) bezwaar worden ingediend bij het steunpunt voor informatie en advies van het samenwerkingsverband.

Tevens kan men een landelijke onderwijsconsulent om bemiddeling vragen of een bezwaar indienen bij de Landelijke bezwaaradviescommissie toelaatbaarheidsverklaringen. Als bemiddelings- of bezwaarprocedures niet tot een oplossing leiden, kan men de rechter vragen om een uitspraak. Dat kan afhankelijk van het type onderwijs bij de civiele rechter of de bestuursrechter.

Wet bescherming persoonsgegevens

Om te voldoen aan de wet bescherming persoonsgegevens, maakt het samenwerkingsverband gebruik van het beveiligde programma "Grippa". Alle aangesloten schoolbesturen zijn hierop aangesloten sinds 1 augustus 2018, met een account per

schoolbestuur. Het dossier van een leerling wordt alleen op deze wijze in behandeling genomen.

8.4 Overige taken samenwerkingsverband

Naast het adviseren over de afgifte van toelaatbaarheidsverklaringen heeft het samenwerkingsverband de volgende taken:

- Het geven van advies aan ouders, gemeente, jeugdhulpverlening en voorschoolse instanties;
- Het geven van advies aan school of schoolbestuur over leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften;
- Het geven van advies op aanvraag van een speciale (basis)school over zittende leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring;
- Betrokkenheid bij het opzetten van een advies over een onderwijszorgarrangement;
- Het geven van advies over een extra arrangement voor het S(B)O. De betreffende leerling kan dan zonder TLV voor een periode van twee keer drie maanden worden geplaatst ter observatie op een speciale (basis)school, waarbij de leerling blijft ingeschreven op de reguliere basisschool.

8.5 Procedure plaatsing van leerlingen na afgifte toelaatbaarheidsverklaring

Het is van belang dat er waar mogelijk vooraf contact gezocht wordt met de betreffende S(B)O school om de verwachtingen omtrent de plaatsingsmogelijkheden af te stemmen. Ouders dienen, indien zij gebruik willen maken van leerlingenvervoer, bij de schoolkeuze rekening te houden met de verordening leerlingenvervoer van de woongemeente, waarbij uitgegaan wordt van de dichtstbijzijnde toegankelijke school. In principe verloopt de procedure van plaatsing als volgt:

- 1 Ouders melden aan bij de SBO of SO-school en krijgen het aanmeldingsformulier opgestuurd;
- 2 Ouders vullen het aanmeldingsformulier in;
- 3 Er volgt een intakegesprek met de school.

De toelaatbaarheidsverklaring SBO en SO is in beginsel geldig voor alle SBO-scholen en SO-scholen binnen het samenwerkingsverband. Het schoolbestuur van een S(B)O gaat na aanmelding van de leerling met een geldige toelaatbaarheidsverklaring over tot toelating van de leerling. De school voor SO of SBO kan eventueel een leerling weigeren en de Commissie van Advies (CvA) om een bindend advies vragen. Om thuiszitten te voorkomen, blijft dan het bestuur van de school waar een leerling vandaan komt verantwoordelijk tot een plaatsing op de volgende school een feit is.

Bij een positief plaatsingsbesluit draagt de school die de aanvraag voor een toelaatbaarheidsverklaring heeft ingediend, het leerlingdossier over aan de nieuwe school. De school voor S(B)O stelt een voorlopig OPP op dat met de ouders wordt besproken.

Leerlingen op een residentiële instelling

Leerlingen die op een residentiële instelling worden geplaatst en onderwijs volgen op de SO-school waar de residentiële instelling een samenwerkingsovereenkomst mee heeft, hebben geen toelaatbaarheidsverklaring van het samenwerkingsverband nodig. De kosten voor deze leerlingen worden betaald door het samenwerkingsverband van de school waar de leerling stond ingeschreven vóór plaatsing of door het samenwerkingsverband waar de leerling woont als de leerling vóór plaatsing nog niet stond ingeschreven op een school.

De bekostiging voor leerlingen in justitiële jeugdinrichtingen (JJI) en gesloten jeugdzorginstellingen (GJI) blijft ongewijzigd (capaciteitsbekostiging) en valt niet onder de systematiek van wetgeving passend onderwijs. Met het ministerie van Veiligheid en Justitie en die van Volksgezondheid, Welzijn en Sport zijn afspraken gemaakt over de bekostiging van de capaciteit van deze instellingen en de scholen die daaraan zijn verbonden.

Doel voor de komende beleidsperiode

Ouders zijn tevreden over het gelopen traject van de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring bij het samenwerkingsverband

9. Kwaliteitszorg

Voor de inrichting van de kwaliteitszorg hanteren wij onze eigen ambitie in dit ondersteuningsplan en de indicatoren van de Inspectie voor het toezicht op de samenwerkingsverbanden. Voor kwaliteitsmeting en borging zet het samenwerkingsverband diverse instrumenten in.

In dit hoofdstuk besteden wij aandacht aan de hoofdlijnen van het beleid op het terrein van de kwaliteitszorg.

Terugblik

De afgelopen periode heeft de kwaliteitszorg binnen het samenwerkingsverband zich verder ontwikkeld. De focus binnen de kwaliteitszorg heeft gelegen op:

- De jaarlijkse monitor die is afgenomen onder de aangesloten schoolbesturen.
- In 2019 heeft er een evaluatie plaatsgevonden met scholen en ouders.
- Er is input gevraagd aan de verschillende schoolbesturen.
- Er heeft cyclisch thematische evaluatie plaatsgevonden:

- Thuiszitters
- Casuïstiek
- Aanbod HB
- Aanbod ASS

Belangrijkste aanknopingspunt vanuit deze terugblik is:

- De jaarlijkse kwaliteitszorg door ontwikkelen op het gebied van inhoud en proces. Hieronder omschrijven we hoe dit eruit komt te zien.

Kwaliteitszorg omschrijven we als 'het totaal van activiteiten, procedures en instrumenten, die bedoeld zijn om op een permanente, systematische en cyclische wijze de kwaliteit van het samenwerkingsverband te bepalen, te beheersen, te bewaken, te borgen en te verbeteren'. Dit komt concreet neer op het beantwoorden van de volgende vijf vragen:

- 1 Doen wij de goede dingen?
- 2 Doen wij de dingen goed?
- 3 Hoe weten wij dat?
- 4 Vinden anderen dat ook?
- 5 Wat doen wij met die kennis en informatie?

Het samenwerkingsverband heeft zorg voor de kwaliteit van de uitvoer van de gestelde doelen uit het ondersteuningsplan. Daarvoor zet het samenwerkingsverband een aantal instrumenten voor kwaliteitsmeting en/of -borging in. Dat bestaat onder andere uit een systematische zelfevaluatie, planmatige

kwaliteitsverbetering, jaarlijkse verantwoording van gerealiseerde kwaliteit en borging van gerealiseerde verbeteringen.

Schematisch ziet de cyclus er als volgt uit:

In bijlage 1 is de cyclus schematisch uitgewerkt per ondersteuningsplanperiode en per jaar.

Doelstelling kwaliteitszorg:

Het samenwerkingsverband bepaalt, beheerst, bewaakt, borgt en verbetert door middel van activiteiten, procedures en instrumenten de kwaliteit van het samenwerkingsverband op een permanente, systematische en cyclische wijze.

De bijlage 1 betekent in de praktijk dat tijdens de ondersteuningsplanperiode:

- In het schooljaar 2024-2025 worden de doelstellingen van het gehele ondersteuningsplan geëvalueerd.
- In het schooljaar 2025-2026 worden er tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd onder de school(besturen) en ouders/ leerlingen.

De bijlage 2 betekent in de praktijk dat gedurende de verschillende schooljaren in de ondersteuningsplanperiode:

- Elk schooljaar in de periode 2022 tot en met 2026 de monitor passend onderwijs wordt afgenomen onder de schoolbesturen van het samenwerkingsverband met als doelstelling dat de ontwikkeling in het samenwerkingsverband wordt gemonitord.
- In 2022 wordt het thuiszitters protocol geëvalueerd en in 2023 worden de drie thuiszitterstafels geëvalueerd met als doelstelling de aanpak thuiszitters te evalueren en de samenwerking met partners te optimaliseren.
- In 2023 wordt de evaluatie casuïstiek bijeenkomsten uitgevoerd met als doelstelling de verbinding met de scholen van het samenwerkingsverband te optimaliseren en expertise van het samenwerkingsverband en de scholen te delen.

- In 2023 wordt de evaluatie van het programma HB uitgevoerd met als doelstelling de expertise rond hoogbegaafdheid binnen het samenwerkingsverband te delen en het aanbod voor deze doelgroep door te ontwikkelen.
- In 2025 wordt het door het samenwerkingsverband medegefinancierde extra aanbod op de verschillende locaties in Friesland geëvalueerd met als doelstelling het effect te meten van de ingezette financiële middelen versus het effect voor de leerlingen die dit aanbod ontvangen.

Hiermee gaat het samenwerkingsverband het volgende commitment aan, bestaande uit:

- 1 Het samenwerkingsverband zijn (kwalitatieve en kwantitatieve) resultaten plant en normeert in een vierjarencyclus.
- 2 Het samenwerkingsverband (jaarlijks) zelfevaluaties uitvoert aan de hand van vastgestelde procedures en instrumenten. De zelfevaluaties bevatten tenminste:
 - gegevens over de toewijzing van extra ondersteuning en plaatsing;
 - de ondersteuningsprofielen van de scholen, de kwalitatieve en kwantitatieve ambities daaruit getoetst aan de doelen en normen en voorzien van conclusies voor kwaliteitsverbetering op korte en lange termijn;

- de ervaringen van de belanghebbenden met de gerealiseerde dienstverlening, getoetst aan de doelen en normen en voorzien van conclusies voor kwaliteitsverbetering op korte en lange termijn.

- 3 Het samenwerkingsverband planmatig werkt aan kwaliteitsverbetering.
- 4 Het samenwerkingsverband jaarlijks aan belanghebbenden schriftelijk verantwoording aflegt van gerealiseerde kwaliteit, de kwaliteitsverbetering en de inzet van middelen.
- 5 Het samenwerkingsverband de middelen doelmatig inzet, aansluitend op het strategisch beleid.
- 6 Het samenwerkingsverband gerealiseerde verbeteringen op concrete en controleerbare wijze borgt.
- 7 Het samenwerkingsverband normen heeft vastgelegd voor het ondersteuningsaanbod, gekoppeld aan toe te kennen financiële middelen (op basis financiële standaarden).
- 8 De belanghebbenden tevreden zijn over het samenwerkingsverband: ouders, schoolbesturen, scholen, medezeggenschapsorganen, gemeenten en partners.

10. Verdeling van middelen en begroting

10.1 Uitgangspunten verdeling van middelen

Het samenwerkingsverband kiest ervoor om de ondersteuningsmiddelen, na aftrek van het aantal leerlingen in het SBO en SO en de provinciale kosten en activiteiten van het samenwerkingsverband over te hevelen naar de schoolbesturen in het basisonderwijs. Op basis van het totale leerlingenaantal per bevoegd gezag op basis van t-1 ontvangen schoolbesturen het ondersteuningsbudget.

Met dit ondersteuningsbudget bekostigen de schoolbesturen:

- 1 De extra ondersteuning in de eigen scholen volgens eigen schoolbestuurlijk beleid.
- 2 Verwijzingen van leerlingen naar het speciaal basisonderwijs.
- 3 De “niet aan een bevoegd gezag toe te schrijven” leerlingen in het speciaal basisonderwijs (onderinstroom).

Het samenwerkingsverband keert ondersteuningsmiddelen uit onder de voorwaarde dat deze niet anders dan besteed worden aan:

- Onderwijskundige begeleiding van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte
- Meer handen in de klas;
- De infrastructuur van de leerlingenondersteuning: intern begeleiders, ambulante begeleiders, andere specialisten binnen het domein van Passend Onderwijs;
- Inhuur van externe deskundigen, zoals orthopedagogen;
- Professionalisering van personeel op het gebied van Passend Onderwijs, bijvoorbeeld handelingsgericht werken;
- Hulpmiddelen en materialen voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte, dit geldt niet voor gebouwkundige aanpassingen.

Het speciaal (basis)onderwijs

Het speciaal basisonderwijs ontvangt vanaf 2023 in de nieuwe bekostiging van het totaal aantal leerlingen per school rechtstreeks middelen van de overheid. Hiermee is de wijze van bekostiging tussen speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs gelijkgetrokken. Uiteraard

geldt dit niet voor de hoogte van de bekostiging. In het samenwerkingsverband zijn afspraken gemaakt over de bekostiging van leerlingen die na de teldatum van 1 februari instromen.

Als onderdeel van de vereenvoudiging van de bekostiging van het primair onderwijs zijn enkele aanvullende maatregelen uitgewerkt, waaronder de maatregel om de groeiregeling voor het sbao en (v)so af te schaffen. Deze vereenvoudiging gaat in op 1 januari 2023.

Hierdoor kan een mogelijk ongewenst gedragseffect ontstaan, namelijk een meer dan gemiddelde toename van het aantal leerlingen na de teldatum. Toename van het aantal leerlingen na de teldatum is een normaal gegeven, maar het gaat in deze situatie om een meer dan gemiddelde toename.

Om te bepalen of er sprake is van meer dan gemiddelde toename kijken we hoeveel leerlingen er na 1 februari en vóór 2 juni worden ingeschreven bij SBAO en (v)so scholen. Dit vergelijken we met het aantal leerlingen dat voor die datum wordt ingeschreven, dus vanaf begin schooljaar tot en met 1 februari. Het samenwerkingsverband maakt vanaf het volgende kalenderjaar maandelijks een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling over aan de SBO- of SO-school voor het meer dan gemiddeld aantal ingeschreven leerlingen.

Bovenmatige groei stellen we als volgt vast:

- Per S(B)O school stellen we vast van groei is van 1 september tot 1 februari
- Per S(B)O school stellen we ook vast wat de groei is van 1 februari tot en met 1 juni.
- Formule is dan (als groei na 1 februari groter is)

$$\frac{(G1 - G2) \times B}{12} \times 5 =$$

G1= Groei van 1 februari tot en met 1 juni

G2= Groei van 1 september tot 1 februari

B= bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling

10.2 Verantwoording middelen

Het samenwerkingsverband kiest ervoor om de een belangrijk deel van de ondersteuningsmiddelen ter beschikking te stellen aan de aangesloten schoolbesturen. Het samenwerkingsverband is en blijft echter verantwoordelijk voor de inzet van deze ondersteuningsmiddelen. Het samenwerkingsverband monitort de rechtmatigheid en doelmatigheid van de inzet van de middelen door de schoolbesturen zodat inzicht ontstaat in het effect van de inzet van de middelen. Schoolbesturen verantwoorden deze inzet van de ondersteuningsbudgetten in het eigen schoolbestuurlijk jaarverslag (rechtmatigheid en doelmatigheid). Dit jaarverslag wordt jaarlijks voor 1 juli aan het samenwerkingsverband gezonden.

Naast het aanleveren van het jaarverslag, wordt jaarlijks een monitor Passend Onderwijs uitgezet onder de aangesloten schoolbesturen.

De monitor kent 3 delen:

- 1 Vragen m.b.t. de rechtmatigheid van de besteding van de ondersteuningsmiddelen
- 2 Vragen m.b.t. de doelmatigheid van de besteding van de ondersteuningsmiddelen
- 3 Vragen die betrekking hebben op procesevaluatie

Schoolbesturen vullen de monitor in. Het samenwerkingsverband verwerkt de ingevulde vragenlijsten tot een jaarlijkse rapportage, die besproken wordt in het bestuur van het samenwerkingsverband.

Schoolbesturen zijn in de begroting en in hun communicatie transparant naar de eigen scholen en ouders over hoe de ondersteuningsmiddelen worden ingezet.

De concrete uitwerking van de inzet en verdeling van de ondersteuningsmiddelen is opgenomen in bijlage 3: bouwstenen inzet en verdeling ondersteuningsmiddelen.

10.3 Begroting

In de cyclus van planning- en controle is vastgelegd hoe het proces van de begroting tot en met de jaarrekening en het jaarverslag verloopt. Er wordt in aangegeven wie wat doet en wanneer. De fasen in het proces van planning en controle zijn:

- de meerjarenbegroting,
- de begroting,
- de tussentijdse rapportages,
- het jaarverslag, met daarin opgenomen de jaarrekening en het accountantsverslag.

De meerjarenbegroting is opgenomen in bijlage 2.

Meerjarenbegroting

De opzet van de meerjarenbegroting sluit aan bij het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband. Deze begroting is de samenvattende financiële paragraaf van het ondersteuningsplan. De meerjarenbegroting van het samenwerkingsverband bevat belangrijke informatie voor de meerjarenbegrotingen en meerjaren formatieplannen

van de individuele schoolbesturen.

In de meerjarenbegroting worden meegenomen:

- 1 Ontwikkelingen in de verwijzingen naar SO en SBO.
- 2 Ontwikkelingen in de omvang van de totale leerlingenpopulatie.
- 3 Ontwikkelingen in prijzen en regelgeving;
- 4 Ontwikkelingen als gevolg van voorgenomen beleid van het samenwerkingsverband.

Bij de huidige verwachting van krimp zijn de effecten daarvan op de ondersteuningsbudgetten een risico. Er is een risico dat de populatie in het speciaal (basis) onderwijs niet synchroon zal dalen. De kosten van de verwijzingen kunnen bij krimp van de populatie dan ook anders gaan drukken op de te verdelen ondersteuningsbudgetten.

Begroting

De begroting moet voorzien in:

- Een duidelijke toelichting op de berekening van de budgetten voor extra ondersteuning die aan de schoolbesturen uitbetaald worden.
- Duidelijke informatie over de omvang van de verwijzingen naar het speciaal basisonderwijs per schoolbestuur en de consequenties daarvan op het bestuursbudget.

- Duidelijkheid over de invloed van de uitkeringen aan het S(B)O voor de leerlingen die tussen de teldatum en de peildatum geplaatst worden. De begroting wordt opgemaakt voor een schooljaar. Het betreffende aantal leerlingen is bij de vaststelling van de begroting nog niet bekend, maar vanaf 1 augustus in het begrotingsjaar is er een effect op de budgetten van het samenwerkingsverband.
- Duidelijke informatie over de vaststelling van het aantal leerlingen per schoolbestuur, op basis van de gegevens van BRON en DUO.

Model voor de begroting

Er is een begrotingsmodel uitgewerkt dat aan de doelstellingen beantwoordt. Het model van de begroting is afgestemd op richtlijnen van het ministerie van OCW voor de jaarverslaggeving. Het is praktischer om niet te kiezen voor andere modellen en coderingen. Daarmee wordt voorkomen dat er in de administratie bij het opmaken van de jaarrekening extra tijd besteed moet worden aan het transformeren van de gegevens. Vanaf het kalenderjaar 2023 zal worden gewerkt met begrotingen op kalenderjaar.

Bijlagen

Bijlage 1:

Kwaliteitscyclus, overzicht doelen en activiteitenplanning

Bijlage 2:

Meerjarenbegroting

Bijlage 3:

Bouwstenen inzet en verdeling ondersteuningsmiddelen

Bijlage 4:

Procesafspraken
onderwijs - zorgarrangementen Friesland

Bijlage 5:

Verdeling verantwoordelijkheden
jeugdwet en onderwijswet

Bijlage 6:

Routekaart HB

kwaliteitscyclus, overzicht doelen en activiteitenplanning

Overzicht doelen en acties 2022-2026

Inclusiever onderwijs en passend arrangeren

Speerpunt:	Het bieden van extra onderwijsondersteuning naast de basisondersteuning op een reguliere school.
Doelen:	Er is een meerjarig stappenplan ontwikkeld om inclusiever onderwijs aan te kunnen bieden op reguliere basisscholen. Het aantal leerlingen dat deelneemt aan het gespecialiseerd onderwijs neemt in deze planperiode af tot het niveau waarop het gespecialiseerd onderwijs zich bevond in 2017. Leerlingen gaan samen, dichtbij huis, naar school: inzetten op inclusiever onderwijs wat resulteert in hogere deelname in het reguliere basisonderwijs. De samenwerking tussen het gespecialiseerd onderwijs en het reguliere basisonderwijs is versterkt.
Concrete acties: Er wordt een provinciale werkgroep inclusiever onderwijs opgericht. Hierin zitten vertegenwoordigers van het samenwerkingsverband en onderwijsinhoudelijk betrokkenen van de schoolbesturen. De opdracht van de werkgroep is om te komen tot:	Een gemeenschappelijke definitie van inclusiever onderwijs. Een gezamenlijk referentiekader inclusiever onderwijs; passend bij wat werkt voor Friesland. Inzetten op actieve betrokkenheid van leerlingen bij besluitvorming over de extra ondersteuning die nodig is op school en de invloed daarvan op hun schoolloopbaan en welbevinden doormiddel van een pilot kindgesprekken. Bij een verwijzing naar gespecialiseerd onderwijs wordt ook de overweging betrokken waarom plaatsing op een andere reguliere basisschool niet mogelijk is. Samen met het gespecialiseerd onderwijs worden afspraken gemaakt en beleid ontwikkeld met als doel om terugplaatsing van leerlingen, voor wie dat mogelijk is, van speciaal naar regulier te realiseren. Het intensiveren van de samenwerking en afstemming met het hoger en postinitieel onderwijs ten behoeve van kennisoverdracht over passend onderwijs.

Steunpuntfunctie

Speerpunt:	De extra onderwijsondersteuning naast de basisondersteuning op een reguliere school te realiseren; Indien het ondersteuningsaanbod in een reguliere school ontoereikend is voor de onderwijsbehoefte van de betreffende leerling te voorzien in een benodigde extra onderwijsbehoefte in het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs voor cluster 3 en 4; Thuiszitters te voorkomen dan wel succesvol te laten terugkeren in het onderwijs; Een dekkend en passend aanbod voor alle leerlingen in Friesland te bieden.
Doel:	Het steunpunt voor ouders, scholen, leerplichtambtenaren en medewerkers van de wijk- en gebiedsteams is versterkt.
Concrete acties:	Het blijven organiseren van informatiebijeenkomsten over thema's binnen passend onderwijs; Het organiseren van hoorrecht van (oudere) leerlingen in het primair onderwijs; Continueren van panelgesprekken met ouders en leerkrachten; De landelijke leidraad "Samen bouwen aan ouder en jeugdsteunpunten", zal worden gebruikt bij de uitwerking van dit doel.

Samenwerking onderwijs en zorg

Speerpunt:	Voorkomen van thuiszitters, dan wel succesvol te laten terugkeren in het onderwijs; Het bieden van een dekkend en passend aanbod voor alle leerlingen in Friesland.
Doel: Samen met de samenwerkingsverbanden VO is er een eenduidige registratie van thuiszitters en thuiszittende leerlingen.	Concrete acties: Samen met de samenwerkingsverbanden VO wordt een eenduidige manier van registreren (AVG) opgezet. Nauw contact met de scholen over het aanmelden van thuiszitters en de afstemming hierover.
Doel: Samen met de Friese gemeenten is er voor (dreigende) thuiszitters en thuiszittende leerlingen een dekkend en passend onderwijs-zorgaanbod.	Concrete acties: Investeren in vroegtijdige samenwerking vroegscholen (IHV, BEC, KDC, JGZ ect.). Realiseren collectieve inzet jeugdhulp op school (so/sbo). Realiseren specialistische onderwijs-zorgarrangementen op groepsniveau.
Doel: Alle thuiszitters en thuiszittende leerlingen zitten in een traject en ontvangen een onderwijsaanbod (hoe klein dan ook).	Concrete acties: Realiseren flexibel en ambulant onderwijsaanbod voor thuiszitters en thuiszittende leerlingen. Van leerplicht naar leerrecht (minder vrijstellingen).

Dekkend aanbod voor (hoog)begaafde leerlingen

Speerpunt:	Het bieden van een dekkend en passend aanbod voor alle leerlingen in Friesland
Doel:	Er is een dekkend aanbod voor hoogbegaafde leerlingen in de provincie Friesland
Concrete acties:	Het vergroten en verbinden van de kennis en expertise HB op én tussen scholen/schoolbesturen door inzet van de kennisgroep en stuurgroep HB; Intensiveren van de samenwerking met het voortgezet onderwijs op HB-gebied, aanbod en overgang po/vo

Toelaatbaarheidsverklaring

Speerpunt:	Indien het ondersteuningsaanbod in een reguliere school ontoereikend is voor de onderwijsbehoefte van de betreffende leerling te voorzien in een benodigde extra onderwijsbehoefte in het speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs voor cluster 3 en 4;
Doel:	Ouders zijn tevreden over het gelopen traject van de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring bij het samenwerkingsverband.
Concrete acties:	Tevredenheidsonderzoek ouders uitzetten.

**Dekkend aanbod voor
(hoog)begaafde leerlingen**

Speerpunt:	De kwaliteit van het samenwerkingsverband is op orde. Het kwaliteitsbeleid van het samenwerkingsverband detecteert wat er goed gaat, wat er beter kan en wat er beter moet.
Doel:	Het samenwerkingsverband bepaalt, beheerst, bewaakt, borgt en verbetert door middel van activiteiten, procedures en instrumenten de kwaliteit van het samenwerkingsverband op een permanente, systematische en cyclische wijze.
Concrete acties:	In het schooljaar 2024-2025 worden de doelstellingen van het gehele ondersteuningsplan geëvalueerd. In het schooljaar 2025-2026 worden er tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd onder de school(besturen) en ouders/ leerlingen. Elk schooljaar in de periode 2022 tot en met 2026 de monitor passend onderwijs wordt afgenomen onder de schoolbesturen van het samenwerkingsverband met als doelstelling dat de ontwikkeling in het samenwerkingsverband wordt gemonitord. In 2022 wordt het thuiszitters protocol geëvalueerd en in 2023 worden de drie thuiszitterstafels geëvalueerd met als doelstelling de aanpak thuiszitters te evalueren en de samenwerking met partners te optimaliseren. In 2023 wordt de evaluatie casuïstiek bijeenkomsten uitgevoerd met als doelstelling de verbinding met de scholen van het samenwerkingsverband te optimaliseren en expertise van het samenwerkingsverband en de scholen te delen. In 2023 wordt de evaluatie van het programma HB uitgevoerd met als doelstelling de expertise rond hoogbegaafdheid binnen het samenwerkingsverband te delen en het aanbod voor deze doelgroep door te ontwikkelen. In 2025 wordt het door het samenwerkingsverband medegefinancierde extra aanbod op de verschillende locaties in Friesland geëvalueerd met als doelstelling het effect te meten van de ingezette financiële middelen versus het effect voor de leerlingen die dit aanbod ontvangen. .

Activiteitenplanning

Activiteit uiterlijk gereed (xxxx = doorlopende actie)	22-23	23-24	24-25	24-26
Een gemeenschappelijke definitie van inclusiever onderwijs.			X	
Een gezamenlijk referentiekader inclusiever onderwijs; passend bij wat werkt voor Friesland.				X
Leerlingen vaker samen, dichtbij huis, naar school laten gaan: inzetten op inclusiever onderwijs wat resulteert in hogere deelname in het reguliere basisonderwijs.	X	X	X	X
Bij een verwijzing naar gespecialiseerd onderwijs wordt ook de overweging betrokken waarom plaatsing op een andere reguliere basisschool niet mogelijk is.	X			
Samen met het gespecialiseerd onderwijs worden afspraken gemaakt en beleid ontwikkeld met als doel om terugplaatsing van leerlingen, voor wie dat mogelijk is, van speciaal naar regulier te realiseren.				X

Het versterken van de samenwerking tussen het gespecialiseerd onderwijs en het reguliere basisonderwijs.	X	X	X	X
Het intensiveren van de samenwerking en afstemming met het hoger en postinitieel onderwijs ten behoeve van kennisoverdracht over passend onderwijs.	X	X	X	X
Het blijven organiseren van informatiebijeenkomsten over thema's binnen passend onderwijs.	X	X	X	X
Het organiseren van hoorrecht van (oudere) leerlingen in het primair onderwijs.		X		
Continueren van panelgesprekken met ouders en leerkrachten.	X		X	
Samen met de samenwerkingsverbanden VO wordt een eenduidige manier van registreren (AVG) opgezet.		X		

Nauw contact met de scholen over het aanmelden van thuiszitters en de afstemming hierover.	X	X	X	X
Investeren in vroegtijdige samenwerking vroegschools (IHV, BEC, KDC, JGZ ect.).		X		
Realiseren collectieve inzet jeugdhulp op school (so/sbo).			X	
Realiseren specialistische onderwijs-zorgarrangementen op groepsniveau.			X	
Realiseren flexibel en ambulant onderwijsaanbod voor thuiszitters en thuiszittende leerlingen.			X	

Van leerplicht naar leerrecht (minder vrijstellingen).	X	X	X	X
Het vergroten en verbinden van de kennis en expertise HB op én tussen scholen/schoolbesturen door inzet van de kennisgroep en stuurgroep HB.	X	X		
Intensiveren van de samenwerking met het voortgezet onderwijs op HB-gebied, aanbod en overgang po/vo.	X	X		
In het schooljaar 2024-2025 worden de doelstellingen van het gehele ondersteuningsplan geëvalueerd.	X			
In het schooljaar 2025-2026 worden er tevredenheidsonderzoeken uitgevoerd onder de school(besturen) en ouders/ leerlingen.		X		

Elk schooljaar in de periode 2022 tot en met 2026 wordt de monitor passend onderwijs afgenomen onder de schoolbesturen van het samenwerkingsverband met als doelstelling dat de ontwikkeling in het samenwerkingsverband wordt gemonitord.	X	X	X	X
In 2022 wordt het thuiszitters protocol geëvalueerd en in 2023 worden de drie thuiszitterstafels geëvalueerd met als doelstelling de aanpak thuiszitters te evalueren en de samenwerking met partners te optimaliseren.	X			
In 2023 wordt de evaluatie casuïstiek bijeenkomsten uitgevoerd met als doelstelling de verbinding met de scholen van het samenwerkingsverband te optimaliseren en expertise van het samenwerkingsverband en de scholen te delen.		X		
In 2023 wordt de evaluatie van het programma HB uitgevoerd met als doelstelling de expertise rond hoogbegaafdheid binnen het samenwerkingsverband te delen en het aanbod voor deze doelgroep door te ontwikkelen.		X		
In 2025 wordt het door het samenwerkingsverband medegefinancierde extra aanbod op de verschillende locaties in Friesland geëvalueerd met als doelstelling het effect te meten van de ingezette financiële middelen versus het effect voor de leerlingen die dit aanbod ontvangen.			X	

Meerjarenbegroting

Het verzoek om instemming op de hoofdlijnen van de volledige meerjarenbegroting aan de ondersteuningsplanraad vindt plaats door het aanbieden van de volledige(meerjaren)begroting, inclusief de gebruikelijke toelichting en terugblik op het afgelopen boekjaar. Dit zal worden besproken met de commissie financiën van de ondersteuningsplanraad, die vervolgens een advies geeft aan de voltallige ondersteuningsplanraad. De onderstaande meerjarenbegroting is een vereenvoudigde weergave. Vanaf het kalenderjaar 2023 zal de nieuwe vereenvoudigde bekostiging worden ingevoerd door Duo. Om die reden zal er dan ook door ons worden gewerkt met kalenderjaarbegrotingen. Voor 2022 geldt dat dit de laatste 5 maanden van 2022 betreft in de huidige bekostigingssystematiek.

3 Baten

3.1 Rijksbijdragen OCW

	2022 aug-dec	2023 EUR	jaarrekening 2020	2024 EUR	2025 EUR	2026 EUR
3.1.1 Rijksbijdrage OCW						
Budget voor lichte ondersteuning	4.209.555	16.167.442	10.368.143	15.846.667	15.609.101	15.435.258
Normbudget	9.346.852	21.643.318	22.593.859	21.221.739	20.907.755	20.678.966
Vergoeding schoolmaatschappelijk werk	61.396	147.350	145.099	147.350	147.350	147.350
	13.617.803	37.958.110	33.107.102	37.215.756	36.664.206	36.261.574
3.1.2.2 Niet geoormerkte subsidies	52.900	-	273.186	-	-	-
3.5 Overige baten	-	-	5.134	-	-	-
Totale baten	13.670.703	37.958.110	33.385.422	37.215.756	36.664.206	36.261.574

4 Lasten

4.1 Personele lasten	273.208	655.700	662.119	657.700	659.700	661.700
4.2 Afschrijvingen	1.500	3.600	3.396	3.600	3.600	3.600
4.3 Huisvestingslasten	7.500	25.000	18.510	25.400	25.808	26.224
4.4 Totaal overige instellingslasten	446.810	818.425	1.157.190	808.425	808.425	808.425
4.5 Doorbetaling aan schoolbesturen						
4.5.1 Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW ((v	4.591.348	11.756.961	11.163.419	11.589.356	11.432.903	11.276.450
Verplichte afdrachten uit te voeren door OCW (SB	-	11.717.119	-	11.717.119	11.717.119	11.717.119
4.5.2 Doorbetaling op basis van 1- febr ((v)so)	536.233	-	717.975	-	-	-
4.5.3 Overige doorbetaling aan schoolbesturen						
Inkomensoverdracht regulier budget	5.260.881	12.077.955	14.738.451	11.510.805	11.113.301	10.864.705
Inkomensoverdracht SBO>2%	2.176.827	-	4.001.151	-	-	-
Inkomensoverdracht SMW	61.396	147.350	138.938	147.350	147.350	147.350
Inkomensoverdracht verplichte winkelnering	312.500	750.000	868.750	750.000	750.000	750.000
Verrekening (V)SO verwijzing	-	-	275.317	-	-	-
Totaal doorbetaling schoolbesturen	12.939.184	36.449.385	31.904.001	35.714.631	35.160.673	34.755.625
Totale lasten	13.668.203	37.952.110	33.745.217	37.209.756	36.658.206	36.255.574
Saldo baten en lasten	2.500	6.000	-/- 359.795	6.000	6.000	6.000

5. Financiële baten en lasten	-/- 2.500	-/- 6.000	-/- 1.363	-/- 6.000	-/- 6.000	-/- 6.000
Exploitatie resultaat	-	-	-/- 361.158	-	-	-

Bouwstenen inzet en verdeling ondersteuningsmiddelen

Bouwstenen inzet en verdeling ondersteuningsmiddelen

Aansluitend bij de relevante bepalingen in de WPO wordt het systeem voor inzet en verdeling van de ondersteuningsmiddelen in het samenwerkingsverband ingericht met de volgende bouwstenen:

Budget voor extra ondersteuning

- Jaarlijks wordt door het Rijk aan het samenwerkingsverband een budget toegekend voor extra ondersteuning van leerlingen.
- Het Rijk houdt op het budget de ondersteuningskosten in voor alle leerlingen uit het samenwerkingsverband die op de teldatum t-1 ingeschreven waren op een school voor speciaal onderwijs van SBO en SO 3 of 4, in of buiten het samenwerkingsverband.
- De budgetten worden aangewend om afgestemde begeleiding te realiseren voor leerlingen met behoefte aan extra ondersteuning. Het budget wordt met dat doel ter beschikking gesteld aan de besturen van de scholen in het samenwerkingsverband, na aftrek van

kosten voor organisatie, administratie en in het ondersteuningsplan opgenomen activiteiten van het samenwerkingsverband.

- De lasten van organisatie, administratie en alle centraal geregelde activiteiten in het kader van de lichte ondersteuning worden ten laste gebracht van het budget voor lichte ondersteuning. Onder de centraal geregelde activiteiten valt ook aparte regeling voor de schoolbesturen op de Waddeneilanden, die onder ons samenwerkingsverband vallen.
- Het restant van het budget voor de lichte ondersteuning wordt verdeeld onder de schoolbesturen, op basis van het aantal leerlingen dat op de teldatum t-1 bij de reguliere basisscholen van het bestuur ingeschreven stond. Het leerlingbedrag wordt jaarlijks bepaald door het restant van het budget te delen door het aantal ingeschreven leerlingen in de reguliere basisscholen in het samenwerkingsverband.
- Het samenwerkingsverband houdt op het budget dat voor lichte ondersteuning aan een schoolbestuur wordt uitgekeerd de ondersteuningskosten in die als gevolg van

verwijzingen door het schoolbestuur aan het SBO betaald moeten worden.

- De kosten van alle centraal geregelde activiteiten in het kader van de zware ondersteuning worden ten laste gebracht van het ondersteuningsbudget. Onder de centraal geregelde activiteiten valt ook aparte regeling voor de schoolbesturen op de Waddeneilanden, die onder ons samenwerkingsverband vallen.
- Het samenwerkingsverband houdt op het budget voor de ondersteuning de ondersteuningskosten in die overgedragen moeten worden voor leerlingen die geplaatst zijn na de teldatum van 1 februari, volgens de in Hoofdstuk 10 beschreven methodiek.
- Het restant van het budget voor de zware ondersteuning wordt verdeeld onder de schoolbesturen, op basis van het aantal leerlingen dat op teldatum t-1 bij de reguliere en speciale basisscholen van het bestuur ingeschreven stond. Daartoe wordt jaarlijks een bedrag per leerling bepaald door het restant van het budget te delen door het aantal ingeschreven leerlingen in de (speciale) basisscholen in het samenwerkingsverband.

Procesafspraken onderwijs - zorgarrangementen Friesland

Zorgvraag leerling staat centraal:	Leerling heeft extra ondersteuningsbehoefte op school en/of thuis nodig in de vorm van een onderwijs- zorgarrangement (zie hierboven beschreven). Soms is meer onderwijs dan zorg nodig, soms meer zorg dan onderwijs. Het belang van het kind staat altijd voorop. Door de school van herkomst heeft afstemming in het interne zorgoverleg en met ouders al plaatsgevonden. Er is een ondersteuningsplan gemaakt. Gezamenlijke conclusie is dat er meer nodig is dan de individuele school kan bieden.
Onderwijs Zorgoverleg (OZO):	School heeft zorgplicht en draagt zorg voor een multidisciplinair overleg over een individuele leerling (OZO), in afstemming met of in aanwezigheid van ouders. Basispartners; vertegenwoordiging school, het samenwerkingsverband, de (sociale)wijk-, gebiedsteams medewerker of medewerker GI, leerplichtambtenaar (bij verzuim, thuiszitten, schorsingen, vrijstellingen en verwijderingen) en indien nodig afstemming met veiligheid/justitiële keten/ RMC/jongerenpunt/ politie/zorgaanbieder. Anmeldingen voor dit Onderwijs- Zorgoverleg bij: PO: verantwoordelijke binnen schoolbestuur VO: voorzitter PCL MBO: voorzitter zorgoverleg

“Een *onderwijs-zorgarrangement* richt zich op een leerling met een onderwijs- en ondersteuningsbehoefte en diens omgeving, waarin regulier of speciaal onderwijs niet alleen kan voorzien. Doel is het realiseren van een passend ontwikkelingsperspectief, inclusief het bevorderen van de schoolloopbaan van de leerling, dankzij een integrale aanpak op school, in de vrije tijd en thuis. Het gaat om een arrangement waarin onderwijs en één (of meerdere) instelling(en) liefst structureel samenwerken met ouders en leerling, op basis van één gezin, één kind, één plan en één procesregisseur. Uitgangspunt in de uitvoering is het versterken van de eigen kracht van de leerling en diens omgeving, op basis van afspraken die gemeente en onderwijs maken.”

Gezamenlijk plan	Er wordt een gezamenlijk zorgplan opgesteld waarin staat beschreven welke zorg en ondersteuning nodig is, voor welke periode en wat een ieder zijn verantwoordelijkheid daarin is, inclusief het evaluatieproces. Eén persoon wordt benoemd als procesregisseur. De intentie is om z.s.m. terug te keren naar het onderwijs, daar waar mogelijk.
Gezamenlijke financiering	Belangrijkste partijen: school(bestuur), samenwerkingsverband (SWV), het (sociale)wijk-, gebiedsteam / gecertificeerde instellingen (gemeente); Duidelijke afspraken maken over wie wat financiert en faciliteert en voor hoe lang. Er wordt pas groen licht afgegeven op het moment dat er een gezamenlijk plan is gemaakt, waarbij het gebiedsteam of gecertificeerde instelling vroegtijdig is betrokken. Dan vindt financiële afhandeling plaats volgens de administratieve processen van onderwijs en gemeenten (systematiek inkoop jeugdzorg 2018).
Vrijstellingen	Vrijstelling van inschrijving of van geregeld schoolbezoek (meer dan 10 dgn.) gaat altijd via de leerplichtambtenaar. Een vrijstelling kan alleen worden afgegeven (door een onafhankelijke deskundige) na advies van het OZO. De leerplichtambtenaar en het samenwerkingsverband moeten vroegtijdig betrokken zijn.
Regionale actietafel	In elke RMC regio is een Regionale Actietafel voor casussen die de schoolinterne ondersteuningsstructuur en het samenwerkingsverband te boven gaan én waar sprake is van stagnatie in het proces. Deelnemers zijn in ieder geval de directeur van SWV PO of SWV VO of SWV MBO, teamleider van het (sociale)wijk-, gebiedsteam of gecertificeerde instelling, leerplichtambtenaar en de procesregisseur van de casus. Hier is ook doorzettingsmacht georganiseerd. De actietafel komt bijeen op initiatief van het OZO of één van de deelnemers aan de Actietafel.
Inzet onderwijs(zorg) consulenten (facultatief)	Onderwijs(zorg)consulenten zijn inzetbaar bij problematiek rond plaatsing, schorsing, verwijdering van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. Ook proberen onderwijsconsulenten oplossingen te vinden voor kinderen die langdurig thuiszitten zonder uitzicht op een onderwijsplaatsing.

Verdeling verantwoordelijkheden jeugdwet en onderwijswet

	Jeugdwet	Onderwijswet
1. Persoonlijke verzorging op school		
Gekoppeld aan onderwijsactiviteiten		X
Overige persoonlijke verzorging	X (kan ook via WLZ of Zvw lopen)	
2. Leerstoornissen van leerlingen		
Behandeling op het gebied van: 1. Lezen 2. Rekenen 3. Schriftelijke uitdrukkingsvaardigheden 4. Leerstoornis (NAO)		X
3. Hulp bij leerproblemen		
Remedial Teaching of motorische remedial teaching (MRT)		X
Begeleiding op school	X (gericht op zelfstandigheid, zelfredzaamheid of maatschappelijke participatie)	X (gericht op onderwijsactiviteiten, bijv. bevorderen zelfstandigheid bij schoolse taken)
Dyscalculie		X
Behandeling stoornis op gebied van leren		X

Taal- en spraakstoornissen		X
(vergoeding logopedie valt onder ziektekostenverzekering)		
4. Intelligentietest		
Onderzoek als onderdeel van diagnostisch proces in het kader van jeugdhulp	X	
Onderzoek voor ander doel dan diagnostiek in het kader van jeugdhulp		X
5. Dyslexie		
Diagnose en behandeling ED (Ernstige Dyslexie)	X	
Begeleiding bij ED		X
Onderzoek naar dyslexie, niet zijnde ED		X
Fysieke hulpmiddelen		X
6. Diagnose DSM		
Diagnose en behandeling jeugdpsychiater of kinderarts	X	
Onderwijsondersteuning		X
7. Ondersteuning van persoonlijke ontwikkeling van de leerling ten behoeve van zijn/ haar leerontwikkeling		
Speltherapie gericht om spelenderwijs leerproblemen aan te pakken		X
Onderzoek of tijdelijke begeleiding door een orthopedagoog of een psycholoog		X
Het aanschaffen van aangepast materiaal (bijv. pictogrammen of braille leerboeken)		X
Sociale vaardigheidstraining		X
Kindcoaching	X	
8. Schoolmaatschappelijk werk	X	

Routekaart (hoog)begaafde kinderen

PASSEND ONDERWIJS VOOR (HOOG)BEGAAFDE LEERLINGEN

ROUTEKAART

GROEP 1 T/M 8

PRAATPLAAT

De routekaart geeft de mogelijkheid binnen de eigen organisatie in gesprek te gaan over het signaleren van leerlingen met kenmerken van begaafdheid, met tot doel het bieden van passend onderwijs vanaf groep 1.

7 UITGANGSPUNTEN

We werken vanuit het model van Handelingsgericht Werken (HGW):

waarnemen - begrijpen - plannen - realiseren

- Doelgericht werken
- Onderwijsbehoeften van de leerling centraal stellen
- Afstemming en samenwerking tussen kind en zijn omgeving
- De leerkracht doet er toe
- Positieve aspecten zijn van groot belang
- Constructieve samenwerking tussen school en ouders
- De werkwijze is systematisch en transparant

(VROEG)TIJDIG SIGNALEREN EN BEGELEIDEN

Kunnen aansluiten op de ontwikkelbehoeften en het - potentieel van de leerlingen met begaafdheidskenmerken begint bij het herkennen van de kenmerken van begaafdheid. Wat jouw teamleden als begaafdheidskenmerken zien, hangt af van hun visie op hoogbegaafdheid. Visie bepaalt hoe je tegen zaken aankijkt, wat je belangrijk vindt welke beslissingen je neemt en welke prioriteiten je stelt.

- Signaleren van kenmerken: (hoog)begaafde leerlingen in beeld brengen
- Onderzoeken, gegevens verzamelen: onderwijs- en leerbehoeften in kaart brengen
- Plan van aanpak, aan de slag: passend onderwijs bieden

KENNISGROEP HB

- Kennis en ervaringen delen en vergroten
- elkaar inspireren, ideeën bundelen
- kansen en mogelijkheden zoeken

(HOOG)BEGAAFDE LEERLINGEN
IN BEELD BRENGEN

SIGNALEREN

SIGNALEREN VAN KENMERKEN

OVERDRACHT INFORMATIE VAN ANDERE ORGANISATIES

Peuteropvang
Voorschoolse voorzieningen
Jeugdgezondheidszorg (jgz)
Vorige school

ouders bij aanmelding

Ouders delen hun vermoeden van een ontwikkelingsvoorsprong/ (hoog)begaafdheid bij de aanmelding op school (intake, aanmeldformulier, kennismaking)

SCHOOL LEERKRACHT, IB-ER, CPO-ER

De leerkracht, IB-er of CPO-er heeft een vermoeden van een ontwikkelingsvoorsprong/ (hoog)begaafdheid.

WAT VALT ONS OP?

Zijnskenmerken
Profielen begaafde leerlingen
Leermotivatie
Onderpresteren
Creatief denken
Dubbel bijzonder

GA IN GESPREK ouders en school

Het belang van een constructieve samenwerking tussen ouders en school begint bij het in gesprek gaan met elkaar. Met een open houding en positieve insteek om te komen tot het onderzoeken van mogelijkheden en kansen.

ONDERWIJS- EN LEERBEHOEFTE
IN KAART BRENGEN

ONDERZOEKEN

GEGEVENS VERZAMELEN

SIGNALERINGS INSTRUMENTEN (VROEG)SIGNALERING

DHH, SIDI PO,
Knappe Kleuters (Signalering
Ontwikkelingsvoorsprong),
Observatielijsten m.b.t.
ontwikkelingsvoorsprong/begaafdheid

GEGEVENS AANVULLEN

Leerlingvragenlijst groep 3 t/m 8
Leerkrachtvragenlijst
Oudervragenlijst
Kindgesprek
Observatie in de klas
Versnellingswenselijkheidslijst

LEERLING VOLGSYSTEEM

Gegevens verzameld binnen de (reguliere) ondersteuningsstructuur en het leerlingvolgsysteem m.b.t. de sociale en emotionele ontwikkelingen en de didactische ontwikkeling (toetsgegevens).

EXTERN DESKUNDIGEN INDIEN VAN TOEPASSING

Bijvoorbeeld breed psychologisch onderzoek, met intelligentieonderzoek als onderdeel of beperkt onderzoek (alleen intelligentieonderzoek).

ONDERWIJS- EN LEERBEHOEFTE IN KAART BRENGEN

Bij het verzamelen van alle gegevens vertalen zich deze naar een completer beeld van de onderwijs- en leerbehoeften van de leerling.

PASSEND ONDERWIJS BIJEN

PLAN VAN AANPAK

AAN DE SLAG

ONDERSTEUNING IN DE EIGEN GROEP PASSEND EN OP MAAT

Aanvullende ondersteuning in de reguliere groep.
Denk hierbij aan: compacten, verrijken, verbreden, verdiepen, topdown, samenhang, autonomie, zone van naaste ontwikkeling.

VERSNELLEN NOOIT ALS ENIGE 'OPLOSSING'

Vervroegd instromen in groep 1
Overslaan van een groep
Doorlopen van meerdere groepen in 1 jaar
Versnellen voor een bepaald vak

INTERNE PLUSKLAS MÉT ONDERSTEUNING IN DE EIGEN GROEP

Parttime intensieve ondersteuning in een plusklas binnen de eigen school, naast intensieve ondersteuning in de reguliere groep.

BOVENSCHOLESE PLUSKLAS EXPERTISE GECLUSTERD

Intensieve parttime ondersteuning in een bovenscholse plusklas, naast intensieve ondersteuning in de reguliere groep.

VOLTijd HB ONDERWIJS GESPECIALISEERD ONDERWIJS

Voltijd HB onderwijs aan (hoog)begaafde leerlingen: soms binnen een school met ook reguliere groepen en soms binnen een school met alleenvoltijd HB onderwijs.

ONONDERBROKEN ONDERSTEUNING

OVERGANG PO/VO

HOE VERDER NA HET PO

ouders en leerling voorbereiden KEUZEMOGELIJKHEDEN

Informatiedagen bezoeken (ook al in groep 7)
Overeenkomsten en verschillen bekijken
Samen met ouders tijdig contact zoeken met VO scholen over de mogelijkheden
Oud (HB)-leerlingen vragen kunnen stellen (uitnodigen in de Plusklas/op school).
Overzicht HB mogelijkheden in regio

LEERLING VOORBEREIDEN SAMENWERKEN PO/VO

Laatste blok Plusklas in VO
Buddy's vanuit VO
Programma van lessen in het VO

ALS KEUZE VOOR VO GEMAAKT IS WARME OVERDRACHT

Als keuze is gemaakt vroegtijdig warme overdracht en korte lijntjes houden
Eenduidige overdracht op papier/digitaal voor HB-leerlingen, gericht op kwaliteiten, talenten en onderwijs- en ondersteuningsbehoeften (OPP doorzetten)

SAMENWERKING PO/VO WENS PO

Sparren tussen specialisten
HB PO en VO: gespecialiseerd mentorschap, visie op doorgaande lijn, onderzoeken mogelijkheden maatwerk in PTO (toetsing) en PTA (examinering)

AMBITIES

HB-netwerk PO/VO Friesland: kennis en ervaring uitwisselen, scholing.
Samenwerking (SWV) PO/VO/Zorg: casus/leerling samen 'oppakken'

